Ára: 20 fillér

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház) Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 211. sz. 1943. szeptember 18 szombat

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyedévre 15.— pengő. — Egyes szám ára: hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Fontos tudnivalók a korpaigénylésről ~ Kenyér-váltójegyre zsemle vásárolható

NAGYVONALÚ FRONTKIEGYENESÍTÉS KELETEN

Az elszakadási mozdulatok keretében a németek tervszerűen kiürítették Novoroszijszk és Brjanszk városokat — A németek célja: időt nyerni, míg az események Európa déli és délkeleti részén teljesen kibontakoznak

Salernótól délre a 8-ik angol hadsereg előőrsei megteremtették az összeköttetést az amerikai 5-ik hadsereg egységeivel ~ A 9-ik amerikai hadsereg megkezdte a partraszállást Calabriában

Szinte a csoda mentette meg az olasz királyt és Badogliot az elfogatástól
A szövetségesek hadműveleteket folytatnak a Dodekanezosz szigetek ellen

Élénk hadjelentések adódnak úgy az orosz, mint az olaszországi hadszíntéren. Most a keleti frontot vegyük előbbre. Tagadhatatlan, hogy belső összefüggés van a két arcvonal között a védelem szempontjából. Éppen úgy elhárító harcok vannak folyamatban a szovjet elleni fronton, mint ahogy feltartóztató és elhárító harcot folytat a német haderő Olaszországban is.

A két fronton való védekezés kötelezettsége más harcmódot és más taktikát kíván, mint eleddig a villámháborúk dinamikája. Most a német hadvezetés számol a térrel, szűkebbre vonja vissza erőit, hogy ütőképességét megtartsa, sőt fokozza. Mikor két, esetleg nemsokára talán három vagy négy fronton kell védenie az európai várat, fel kell adnia a hadászatban a nagy tér politikáját. Erre vezethető vissza az orosz fronton a vonalak visszavitele és tömörítése, illetve egyenesítése.

A legújabb német hadijelentés rámutat arra, hogy a keleti arcvonal déli és középső szakaszán nagyvonalú arcvonalkiegyenesítés van folyamatban, ami által új tartalékokat nyertek. Ennek az elszakadási mozdulatnak keretében Novoroszijszk és Brjanszk városokat valamennyi fontos berendezés szétrombolása után tervszerűen kiürítették. Hozzáteszi a hivatalos német közlés, hogy a két hónap óta tomboló elhárító csatában a szovjetnek számbeli fölénye ellenére nem sikerült a német arcvonalat szétszakítani, annak visszavonása rendben történt.

Novoroszijszk kubáni kikötőváros a Fekete-tenger keleti partján. Hónapokon át folyt itt a legsúlyosabb csata. Brjanszk a középső arcvonal egyik súlypontja ennek kiürítéséről már napokkal előbb volt szó. A Szmolenszk irányában megújított szovjet támadásokat a németek elreteszelték.

BERLINBEN

rámutatnak arra, hogy az orosz fronton a mindkét részről folyó hadmozdulatokból világosan kitűnik, hogy a német elszakadó mozdulatok milyen nagyságú térségben mennek végbe. A sok helység és támaszpontok feladása, amelyeket a németek két év alatt a szovjet túlerejével szemben szilárdan tartottak, csak azt lepheti meg, aki az általános helyzet fejlődését nem követte figyelemmel és aki a „tér mint fegyver" tételt csak a bolsevisták számára tartotta megvalósíthatónak. Az a tény, hogy a németeknek sikerült és ma is sikerül az ellenségtől elszakadniok, hogy meg tudták akadályozni egész egységeknek megsemmisítését, kétféle dolgot bizonyít: az egyik, hogy a németek úgynevezett visszavonulása nem lehet kényszermenekülés pillanatnyi veszteségek elől, másodszor, hogy bizonyos stratégiai előnyök kikényszerítéséről van szó. Mindenesetre itt az „előny" fogalmát az általános hadihelyzetet meghatározó tényezők képezik. A németeknek az a legfőbb céljuk, hogy erőikkel takarékosan bánjanak, hogy az elkövetkezendő döntésre teljesen fel legyenek készülve, bárhol legyen is az. Fontos azonban az is, hogy időt nyerjenek, míg az események Európa déli és délkeleti részén teljesen kibontakoznak. A németek teljesen zárt és tervszerű hadmozdulatait már az is bizonyítja, hogy a szovjet a döntő pontokon nem tudja követni őket — állapítja meg a berlini tájékoztatás.

AMERIKAI VÉLEMÉNY

Stimson amerikai hadügyminiszter kijelentette minden ok megvan annak feltételezésére, hogy a németek keleten erős védelmi vonalat akarnak létesíteni. Ez az arcvonal lehetővé tenné, hogy nagyobbszámú hadosztályt nyugatra szállítsanak az invázió veszélyének elhárítása végett.

AZ OLASZORSZÁGI HADIHELYZET

Salernónál és Ebolinál kulminációs pontot ért el. Ezeken a helyeken változatlan hevességgel folynak a harcok.

A tegnapi német hadijelentés azt közli, hogy Salernónál az ellenséges partraszállási hídfőt sikerült tovább összeszorítani, Eboli térségében viszont az ellenséges ellentámadás lényegesen megkeményedett, az itt elvágott amerikai harci csoportokat megsemmisítették. Heves harcok kezdődtek a salernói öböl déli részén, hol az angolszászok új, nagy erőket tettek partra.

Szerepet kaptak a küzdelem mai stádiumában mindkét részen az ejtőernyősök is. A német hadijelentés közli, hogy azokat az ellenséges ejtőernyős kötelékeket, melyeket az ellenség arcvonaluk hátában tett le, megsemmisítették. Német ejtőernyősöket vetettek be az 5. amerikai és az észak felé nyomuló 8. brit hadsereg közé, hogy az egyesülésüket akadályozza.

A helyzet állandósul a salernói szakaszon, ami jórészt annak tudható be, hogy Montgomery páncélos kötelékeket és más gépesített egységeket küldött segítségül az amerikai hadseregnek veszteségei pótlására.

Zürichen át érkezett táviratok közlik Eisenhower főhadiszállásán kiadott jelentést, mely szerint a salernói hídfőállásban levő amerikai és brit csapatok háromszögalakú arcvonaluk hegyében erős páncélos és tüzérségi támogatással csütörtökön nagyobb támadást indítottak. Az angolszász csapatok ezzel az előző két napon elvesztett területet visszaszerezték. Délután a támdaás még teljes egészében folyamatban volt és eme jelentés szerint a német csapatok a hegyekben kelet felé húzódtak vissza.

Alexander tábornok, az olasz szárazföldön levő szövetséges csapatok főparancsnoka csütörtökön Clark tábornok megszemlélte az arcvonalat. Később a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a szövetséges csapatok a partraszállási hadműveleteket kitűnően hajtották végre. Most arra törekszenek, hogy a hídfőt csapatokkal, páncélosokkal és lövegekkel feltöltsék. A szövetségesek arcvonala mögött erősebb brit és amerikai flottaegységek védelmében további nagy erősítések hajóznak ki és ezeket haladéktalanul a támadók támogatására az arcvonalra vetik. A harcok válságos szakában döntő szerepet játszott a szövetséges légi fegyvernem.

Más jelentések szerint a 8. hadsereg páncélos előosztagai két szakaszon 30 km-nyire megközelítették az 5. hadsereget. Alexander és Clark tábornok napiparancsot adtak ki, amelyben kijelentik, hogy az 5. hadseregnek az ellenség nyomában kell maradni.

Később érkezett jelentések szerint a délről északra nyomuló 8. brit hadsereg előőrsei megteremtették az összeköttetést Salernótól délre az 5. amerikai hadsereggel. A két sereg részei állítólag már egyesültek, a 8. brit hadsereg jobb szárnya találkozott a Taranto irányából előretörő szövetséges csapatokkal. Erről a vidékről a német utóvédek már visszavonultak.

Kesselring német tábornagy és Montgomery brit tábornok csapatai között nagy párbaj készül. A szövetségesek részéről azt mondják, hogy minden ok meg van annak feltételezésére, hogy a német tábornagy hadosztályait igen kedvező hegyi állásokba helyezte, ahol várják a 8. hadsereg megjelenését. Kesselring nyilvánvalóan nem akarta kockáztatni az összecsapást túlságosan közel a parthoz, ahol az angolszászok hajóágyúikkal is beavatkozhatnának a harcba. Másrészt Montgomery tábornok intézkedéseket tett, hogy túlságosan gyors előrenyomulással ne kelljen szembeszállni elégtelen erőkkel Kesselring csapataival.

Feltűnő még az olaszországi hadműveletekkel kapcsolatban, hogy a 9. amerikai hadsereg megkezdte a partraszállást a calabriai Apulia arcvonalszakaszon.

A NÉMET MEGSZÁLLÁS ALÁ KERÜLT OLASZ TERÜLET

határvonala most kezd kialakulni. Ez Speziát köti össze Ravennával. Ettől északra Rommel tábornagy az úr, e vonaltól délre Róma körül 50 négyzetkilométeres területen Kesselring csapatai vannak. A német parancsnokok minden sztrájkot megtiltottak nemcsak a fővárosban, de Torinóban, Milánóban, Genovában és Bolognában is.

Német intézkedések folynak Dalmácia több térségében, így Spalato körül és több szigeten, Albániát bolgár csapatok kezdik megszállni.

RÓMAI HÍR

szerint a pápa kihallgatást engedélyezett Kesselring tábornagy megbízottjának.

ROOSEVELT A HARCOK ÖSSZEHANGOLÁSÁRÓL

Roosevelt elnök a washingtoni kongresszushoz intézett üzenetében pénteken kijelentette, hogy kezdik a nagyob harcokat Európában és Ázsiában összehangolni. Az elnök ezután áttekintette a szovjet arcvonalat és a földközitengeri arcvonalat, majd megemlítette a brit szigeteken levő támaszpontokat, amelyeknek rendeltetése, hogy az új akciók kiinduló pontjául szolgáljanak és ezeket jelentette ki: „Súlyos veszteségekre kell elkészülnünk. Japán hatalma nem fog összeomlani, amíg a szó legszorosabb értelmében a porba nem tiporják. A legnagyobb balgaság volna részünkről, ha úgy állítanók be, hogy ez másként van — hangoztatta az amerikai elnök.

ELVONTAK-E 50 NÉMET HADOSZTÁLYT A KELETI FRONTRÓL?

E körül támadt most vita a szövetségeseknél. A moszkvai rádió nagyon élesen ki kell Andern lengyel tábornok kijelentése ellen, amely szerint 50 német hadosztályt elvontak a keleti arcvonalról, hogy nyugaton a második arcvonal ellen vonultassák fel őket. A moszkvai rádió ezzel kapcsolatosan megjegyzi, hogy a szovjet tapasztalatai szerint a Szovjet-Unió ellen felsorakozott német arcvonal 1940-től a mai napig állandóan

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

erősbödött. A második arcvonal kérdése még egyáltalán nem oldódott meg — fejezi be a moszkvai rádió.

BERLINI POLITIKAI KÖRÖKBEN

rámutatnak arra, milyen fokozott mértékben jelentkezik Moszkva ezidőszerint balkáni törekvéseivel. A Kremlben úgy látszik elérkezettnek látják az időt — állapítják meg Berlinben —, hogy az oroszok az eseményekkel párhuzamosan a szovjet balkáni igényeit is előtérbe tolják és ezen a téren a fenyegetés eszközétől sem riadnak vissza. Moszkvának ezt a Délkelet-Európára nehezedő erős nyomását katonai vonatkozásban is kiegészítik, mert — mint az Aftonbladet című jól értesült svéd lap jelenti — szovjet tisztek érkeztek a hajdani Jugoszláviába, hogy átvegyék az ottani bandák főparancsnokságát. Ezek világos tények — hangsúlyozzák berlini körökben. Az utolsó kétséget is eloszlatják afelett, hogy mik a szovjet igazi szándékai Európában — hangoztatják berlini körökben.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli: *Abban az elháritó csatában, amely keleten több, mint két hónapja tombol,* a Szovjetnek bár nagy számbeli fölényben volt, sehol sem sikerült arcvonalunkat szétszaggatnia és hadműveleti eredményeket elérnie. Ott, ahol csapataink terepet adtak fel, ez mindig tervszerűen, teljes rendben és az arcvonal kapcsolódásának megőrzése mellett történt.

A keleti arcvonal déli és középső szakaszán, ahol *az ellenségnek súlypontja van, nagyvonalu arcvonalkiegyenesités van folyamatban, ami által új tartalekokat nyertünk.* Ennek az elszakadási mozdulatnak a keretében Novoroszijszk és Brjanszk városokat valamenyyi fontos berendezés teljes szétrombolása után tervszerűen kiüritettük.

Jelnjától nyugatra és Belijtől délre erős szovjet erők támadásait az ellenség slyos ember, tóleg pedig nagy páncélos veszteségei mellett visszavertük, *egyes betöréseket elreteszeltünk.*

A Ladoga tótól délre egész napon folytak az ellenséges támadások, amelyek szintén eredménytelenek maradtak. A keleti arcvonal többi részéről csak helyi harci cselekményeket jelentenek. Az 52. vadászrepülőezred a keleti arcvonalon szintén elérte a kétezredik légi győzelmet.

A középső olaszországi ellenséges partraszállási hídfőnél változatlan hevességgel folynak az elkeseredet harcok Salernonál. Az ellenséges partraszállási hídfőt sikerült tovább összeszorítani. Eboli térségében, ahol az ellenséges ellentámadás lényegesen megkeményedett, csapataink megsemmisitettek elvágott északamerikai harci csoportokat és foglyokat, valamint zsákmanyokat szállitottak el.

Ellenséges ejtőernyős csapatokat, amelyek harcvonalunk hátában ugrottak le, megsemmisitettünk. Az ellenség a salernói öböl déli részén megtámadott partraszállt csapatainak tehermentesitésére új nagy erőket vetett partra, itt heves harcok folynak.

A légi fegyvernem ismételten támadta az ellenséges hajogyülekezéseket. Ez alkalommal egy nagy hadihajót és egy rombolót súlyos bombatalalatok értek, úgyhogy megsemmisitésükkel számolni lehet. Több más hajót megrongáltunk.

Német gyorsnaszádok egy csoportja Schmidt tengerészfőhadnagy parancsnoksága alatt az Adriai tengeren néhány nappal ezelőtt elsüllyesztette a Badoglio-kormány egyik torpedónaszádját, 2 aknakeresőjét és egy őrhajóját. A naszadok ezenkivül feltartóztatták az első útján levő *Leopold nevü csapatszállitóhajót, fedélzetén ezer olasz katonával, továbbá három másik gőzöst.* Az egyik nagy *adriai kikötőbe való befutás után az ottani tengerészeti parancsnokot és a város prefektusát fegyverletételre kényszeritették.*

Egy német hadihajókiséret biztositójárművei a nyugatnorvégiai partok előtt elsüllyesztettek egy támadó angol gyorsnaszádot és lelőttek egy torpedóvetőrepülőgépet.

Brit-énzakamerikai bombázókötelékek csütörtökön ismét támadták Franciaország nyugati és dél területét. Főleg Nantes belvárosában okoztak súlyos rombolásokat robbanó bombákkal. A lakosság jelentős veszteségeket szenvedett.

Néhány ellenséges zavarórepülőgép az elmult éjjel bombákat dobott a birodalom északi területeire, de kár nem esett. A haditengerészet repülőgépei csütörtökön lelőttek 28 ellenséges gépet, tlnyomórészt bombázót. Német táv-vadászrepülők az Atlanti óceán felett lelőttek egy nagy ellenséges vizirepülőgépet. (MTI)

Német jelentések az olaszországi harcokról

Berlin, szept. 17. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a salernoi helyzetről.

Ujabb értesülések szerint nemcsak az erősen megtépett amerikai hadosztályokat Ebolitól délre de a salernoi hídfőnél levő brit köteléket is megerősitették a 8. brit hadsereg csapatai. Egyebek között Salernoba vittek egy angol páncélos dandárt, amely eddig Montgomerynek volt alárendelve.

Hogy milyen sürgősek voltak ezek az erősítések, kitűnik abból, hogy megbizható hirek szerint az amerikaiak 36. gyalogos hadosztálya gyakorlatilag már felmorzsolódott. A többi három amerikai hadosztály is olyan helyzetbe került, hogy a foglyok számából és a zsákmányból itélve a nehéz és középnehéz hajóágyúk védelme nélkül, már elveszettnek számitana.

Abból a tényből, hogy a szövetségesek főparancsnoksága az utóbbi 48 órában újabb partraszállításokkal már lényegesen tágitotta a déli hídfőt és erősitéseket vitt mind a két hídfőre, arra lehet következtetni, hogy bármilyen súlyos vérveszteségeket szenvedtek csapatai mind a tengeren, mind szárazon, eredeti szándékaival ellentében tartani akarja ottani állásait, még további áldozatok árán is. Erre lehet következtetni abból, hogy láttak még három hajókiséretet, együttvéve hatvan hajóval, amint a salernoi öböl felé haladt. A palermoi kikötőben kereken 90 gőzös horgonyoz, összesen több mint négyszázezer bruttó regisztertonna térfogattal. Ebből látható, hogy újabb nagy csapatszállitmányokat akarnak az inváziós csapatokhoz juttatni.

Mint német katonai körökben hire jár, a salernói térségben lefolyt kétnapos elkeseredett harcok után most már meg lehet állapitani, hogy a csata első szakaszát Kesselring tábornagy nyerte meg. Clark tábornok igen súlyos veszteségeket szenvedett és a harcokba bevetett kötelékeit és hadianyagának legnagyobb részét elvesztette. A válságos órákban nyilvánvalóan nemcsak katonai, hanem politikai szempontok miatt is az volt az irányadó, hogy mindenáron tartsák a salernói hídfőt. A salernói csata második szakasza, amely most van kialakulóban — mint német katonai helyen közlik — mindkét rész az erősítések jegyében áll.

Berlin, szept. 17. A Salernónál és Ebolinál az öbölben levő angolszász hadihajók tüzérsége igyekszik enyhiteni Clark tábornok seregroncsainak helyzetét. Ugyanakkor Ebolitól délre több mint egyhadosztálynyi újabb angol csapat szállt partra. Ezek Montgomery hadseregének egyik részét jelentik és Calábria megkerülésével hajókon szállitják őket a salernói öbölbe. Maga Montgomery a tegnapi nap folyamán 10—20 kilométert haladt előre. A 9. amerikai hadsereg megkezdte partraszállását a calábriai Apulia arcvonalszakaszon, ahol Montgomery is partraszállt.

Angol-amerikai jelentések az olaszországi harcokról

Zürich, szept. 17. A salernói hídfőállásban levő amerikai s brit csapatok háromszögalakú arcvonaluk hegyében erős páncélos és tüzérségi támogatással csütörtökön nagyobb támadást indítottak, mondja Eisenhower főhadiszállásáról érkezett jelentés.

A 8 brit hadsereg főhadiszállása jelentette, hogy a 8. hadsereg átlépte a Scalea-át és elérte Tortorát. **A német főparancsnokság egy német ejtőernyős hadosztályt szállitott a brit és amerikai hadsereg közötti térségbe, amely Monte di Papa, Monte Cervati között terül el és ahol a németek erős védelmi állásokba vonultak. Ezen a vidéken a 8. hadseregre súlyos harcok várnak.**

Lisszabon, szept. 17. A londoni rádió közlése szerint a 8. angol hadsereg előőrsei megteremtették az összeköttetést az 5. amerikai hadsereg egységeivel. A két hadsereg Salernótól délre egyesült. Az 5 amerikai hadsereg egységei elfoglalták Albanellát. A 8 hadsereg jobbszárnya egyesült a Taranto irányából előretörő szövetséges csapatokkal.

A szövetségesek hadműveleteket folytatnak a Dodekanezosz szigetek ellen

Cáfolják, hogy amerikai csapatok megszállták a görög Chios és Szamos szigetét

Isztambul, szept. 17. (Bud. Tud.) Cumhuriyet c. lap jelentése szerint *1 olasz hadihajó befutott a Rhodosszal szemben fekvő Marmaris török kikotobe.* Eddig hivatalosan meg nem erősitett hirek szerint *a szövetségesek ezidőszerint kisebb arányu hadműveleteket folytatnak a Dodekanezosz szigetei ellen. Chios szigetet állitólag a szövetséges csapatok szállták meg, Rhodosz szigetén pedig brit rohamcsapatok szálltak partra.*

Isztanbul, szept. 17. Törökországban csütörtökön olyan hirek terjedtek el, hogy amerikai csapatok *megszállták volna a görög birtokállományhoz tartozó Chios és Szamos szigeteket.* A török kormány kérdést intézett a szmirnai kormányzóhoz, hogy állapitsa meg, mi igaz ezekből a hiresztelésekből. A szmirnai kormányzó válasza úgy hangzik, hogy ilyen hirek Szmirnában is keringenek, de nem felelnek meg a valóságnak.

Nagy hevességgel támadnak az oroszok

Szmolenszk és Kiev elfoglalása a távoli céljuk

Berlin, szeptember 17. (MTI) Az érdeklődés előterében újra a keleti arcvonal eseményei kerültek. Napok óta a keleti arcvonal egész hosszában tomboló példátlanul heves harcok a tegnapi nap folyamán még fokozottabb mértékben erősbödtek. **Most tényleg az a helyzet hogy Leningrád térségétől délig, egészen a Kubán hidfőállásig szinte egyetlenegy óriási ütközet folyik.** A gyujtópontok azonban továbbra is a régiek maradtak.

A legdélibb részén a Kubán két oldalán, ahol egyébként Novoroszijszk városát is kiüritették, azután Jelnjától nyugatra és Belijtől délre eső területen **támadtak óriási** hevességgel az oroszok. Igen erős harcok folynak a Ladoga-tótól délre eső területen is.

A keleti arcvonal középső szakaszán világosan látszik a szovjet távoli célkitűzése. Kiev, majd Szmolenszk elfoglalása a távoli cél.

A rugalmas hadvezetési módszer hivei a németek emberáldozatainak megtakarítása céljából az Azovi-tengertől egészen Szmolenszk térségéig sok helyütt nyugatabbra vonták az arcvonalat.

Felrobbantják magukat a japán katonák, ha reménytelen helyzetbe jutnak

Washington, szept. 17. (Bud. Tud.) Mack Arthur tábornok főhadiszállásáról jelentik, hogy Lae japán támaszpont elesése közvetlenül küszöbön áll. A szövetséges csapatok főhadiszállásának jelentéséből kitünik, hogy a japán katonák, akik reménytelen helyzetbe jutottak, **borzalmas módon öngyilkosságot, vagy harakirit követnek el. A japán járőrök tagjai, ha kilátástalan helyzetbe jutnak kézigránátot szoritanak a mellük höz és azt felrobbantva, vetnek véget életüknek.**

A helyzet a francia-svájci határon

Genf, szept. 17. (Bud. Tud.) A La Suisse c. lap St. Gingolphi jelentése szerint a francia-svájci határon a német megszálló szervezetek odaérkezése óta a határt megszigoritották. Jelentik továbbá, hogy Honenban a németek letartóztatták a Petit Dauphinois c francia lap ottani tudósitóját — Wallisban elzárák a francia—svájci határt. A felső—savoyai határon most német vámtisztek látják el a szolgálatot. Annemasban számos letartóztatás történt. A letartóztatottak között van néhány magasrangú közigazgatási tisztviselő.

Zürich, szept. 16. (MTI) A Svájci TI jelenti Chiassóból, hogy Chiassó és a nemzetközi pályaudvar között a határutakat kedden este még olasz csapatok tartották megszállva. Chiassó és a milánói pályaudvar között a személyforgalom normálisan bonyolódik le. Teheryonatok úgyszólván egyáltalán nem közlekednek. Roggiero tábornoknak német hadifogságba való átszállítása után Milánót az eddiginél nagyobb német osztagok szállták meg. Comoban erősen csökkentek az élelmiszerkészletek.

Angolszász repülők francia városokat bombáztak

Páris, szeptember 17. Annak a légi támadásnak folyamán, amit az angol és amerikai repülők csütörtökön Nantes városa ellen végrehajtottak, a párisi sajtó jelentése szerint igen sok bomba esett a város belső negyedére. Az eddigi megállapitások szerint 250 lakos vesztette életét és mintegy 700 megsebesült.

A párisi lapok a legutóbbi brit-amerikai légi támadásoktól célbavett helységek között **Párison és Nantesen kívül még Montlucont és Chartest emlegetik. Megállapitják, hogy az eddigi adatok szerint a ledobott bombák 24 órán belül 558 embert öltek meg, míg a sebesültek száma 1343. A bombák ezenkívül súlyos károkat okoztak lakóházakban, kórházakban, templomokban és iskolákban.** A párisi sajtó a legnagyobb felháborodással ir a pusztító légi támadásról.

Páris, szept. 17. (NTI): Az OFI jelentése szerint a Nantes ellen intézett angol—amerikai légitámadás halálos áldozatainak száma 350-re emelkedett. 150 ember fekszik még a romok alatt. A sebesültek száma ezerre emelkedett közülük háromszáz súlyosan sebesült. Tizczer ember hajléktalanná vált.

Beszél Mussolini kiszabadítója

Berlin, szeptember 16. Skorzeny Ottó SS főrohamvezető, Mussolini kiszabadítója az Interinf munkatársának további részleteket mondott el arról, hogyan találkozott a Duceval a Gran Sasson.

A főrohamvezető nagy, izmos ember, kemény, elszánt arcvonásokkal, körülbelül harminc esztendős, tábori szürke fegyveres SS-egyenruhában van és már viseli a lovagkeresztet, melyet a Führer egy nappal előbb rendkívüli tettéért adomanyozott neki.

A fiatal tiszt többek között igy beszélt:

Mussolini hangja remegett, amikor elmondta, *tudta, hogy Hitler Adolf meg fogja menteni. A Duce ezután feleségének sorsa iránt érdeklődött.*

— *A repülőúton válaszolnom kellett egymást rohamosan követő kérdéseire. Csak tőlem tudta meg, mi történt július 25 óta Olaszországban.*

— Amikor a fegyverszünetről tettem neki jelentést, izzó harag fogta el. Jobb keze, amely eddig a térdén nyugodott, ökölbe szorult.

A Duce a szerencsés leszállás után *elsősorban feleségét és legszükebb családi körének tagjait kereste fel, közben üdvözölte fiát, Vittoriot, az olasz ökölvivősport volt vezetőjét is, aki rövidddel letartóztatása után már menekülni tudott.*

Végül az SS tiszt még közölte, hogy amikor *a Duce Saint Magdalena szigeten volt, a németek kiszabaditási kisérletet készitettek elő,* amely azonban hiábavaló volt, mert a Ducet már augusztus 28-án máshová vitték, még pedig mentőrepülőgépen.

Most azután következett a versenyfutás az idővel, még néhány órai késés és a kiszabadítás meghiusult volna, mert már befutott *a szikratáviró utasitása, Mussolininek Sziciliába való szállitásáról.* (MTI)

RÖVID TÁVIRATOK

Washington, szept. 17. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Csangkaisek tábornagy külügyminisztere, Soong csütörtökön látogatást tett a Fehér Házban Roosevelt elnöknél és hír szerint átnyujtotta az elnöknek Csangkaisek titkos üzenetét.

Berlin, szept. 17. (Interinf.) Enzo Grossi olasz sorhajókapitány a Vaskereszt lovagkeresztese személyesen jelentkezett Dönitz vezértengernagynál és kijelentette, hogy a neki alárendelt kötelékekkel együtt kész a németek oldalán folytatni a harcot. Magát, valamint legénységét a német haditengerészet főparancsnokának rendelkezésére bocsátja.

Az Exchange Telegraph jelenti Palermóból, hogy a sziciliai városban ütötte fel székhelyét az olasz kormány. Palermóban tartózkodik az olasz király, a királyné, Umberto trónörökös, Badoglio tábornok-miniszterelnök és az olasz főparancsnok.

Stockholm, szept. 17. Bud Tud. Garbett yorki érsek moszkvai látogatásával kapcsolatban londoni mértékadó körökben hangsúlyozzák, hogy ennek a látogatásnak nincsen politikai összefüggése. Mindazonáltal azt hiszik, hogy a látogatás nem következett be politikai okok nélkül, ami abból a tényből is kitünik, hogy az érseket Molotov fogadta és ebédre hivta meg. Garbett érsek oroszországi tartózkodása idején meglátogat néhány felszabaditott helységet.

Berlin, szept. 16. (NTI) A Cattara-i [illegible] hadikikötőnek német kötelékekkel történt megszállása után immár az egész dalmát és albán part német kézen van. (MTI)

Berlin, szept. 16. A délkeleti térségben bevetett olasz velenceiai hadosztály a Német TI értesülése szerint zárt sorokban a német véderő parancsnoksága alá helyezte magát. (MTI)

—oOOoo—

— **Élelmezési nehézségek léptek fel Rómában** a „Corriere della Sera" tudósitása szerint. A rendkívüli közlekedési helyzet okozza ezeket a nehézségeket, mert a környék termése a szükséglet kielégitésére nem elegendő.

Szinte a csoda mentette meg az olasz királyt és Badogliót az elfogatástól

Madrid, szept. 17. (NTI) A gibraltári lapok jelentik, hogy szeptember 8-án *szinte a csoda mentette meg az olasz királyt és Badogliót attól, hogy a német csapatok elfogják.*

A király és Badoglió Rómában gépkocsin egy olasz hadosztály főhadiszállására hajtatott

Röviddel a német csapatok oda érkezése előtt sikerült a királynak és a tábornoknak repülőgépre szállni amely azután Palermóba vitte őket. (MTI)

Mussolini felmentette az olasz haderő tisztjeit a királynak tett eskű alól

Róma, szept. 17. (NTI) A Duce 7. számú napiparancsa a következő:

»*A fasiszta nemzeti kormány a haderő tisztjeit felmenti a királynak tett esküjük alól.* Az ismert feltételek mellett történt kapitulációval és menekülésével a király a nemzetet kiszolgáltatta az ellenségnek és szégyenbe és nyomorba döntötte.

Mussolini.«

Ujabban ismét kiszabadítottak a németek fassiszta miniszteréket és vezetőket

A kiszabadítottak között van Ciano Eda, Mussolini leánya

Chiasso, szept. 17. A torinói »Stampa« jelenti, hogy német megszálló csapatok kiszabadították Teruzzi volt olasz afrikaügyi minisztert, a valutaügyi minisztert, valamint Galbiatti altábornagyot, a fasiszta milicia volt elnökét. Jelenti továbbá a Stampa hogy Ciano gróf tartózkodási helye jelenleg ismeretlen. A kiszabadítottak között van Ciano Edda grófné, Mussolini leánya, akit atyja Németországba való elutazása előtt meglátogatott.

Robbanó bonbondobozok Bukarest utcáin

Ellenséges repülőgépekről dobják le a robbanóanyaggal töltött tárgyakat

Bukarest, szeptember 17. (MTI) Bukarest egyik elővárosában ellenséges repülőgépről ledobott bonbondoboztól egy gyermek súlyosan megsebesült. Hivatalos megállapítás szerint **a bonbonosdoboz felnyitásakor felrobbant és a bomba súlyos sérüléseket okozott.** Az áldozatot reménytelen állapotban szállították kórházba.

A bukaresti rendőrfőnökség ismételten felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy **ellenséges repülőgépek robbanóanyaggal töltött tárgyakat dobnak le, amelyek érintésre, vagy használatra felrobbannak.** A hivatalos közlemény a továbbiakban megállapítja, hogy **az ellenséges propaganda az ország területén lázító tartalmú röpiratokat terjeszt.**

Két napon át nem indították a zágráb-budapesti vonatot

Több más útirányban is szünetel a forgalom

Zágráb, szeptember 17. (MTI) A beérkezett értesülések szerint szeptember 15-én és 16-án a zágráb—gyékényesi útvonalon **technikai nehézségek miatt nem indították el a zágráb—budapesti vonatot.** A több helyen megrongált pálya kijavítása serényen folyik s remény van a közlekedés gyors helyreállítására. **Több más útirányban is szünetel a forgalom és folynak a helyreállítási munkálatok.**

Az Erdélyi Párt 14 pontos memorandumot nyujtott át a miniszterelnöknek

Budapest, szeptember 17. **Kállay Miklós** miniszterelnök az Erdélyi Párt törvényhozóinak több mint 30 tagú küldöttségét fogadta, akik gróf **Teleki Béla** vezetésével jelentek meg a miniszterelnök előtt.

Gróf **Teleki Béla** ismertette a miniszterelnök előtt azokat a kérdéseket, amelyekkel az Erdélyi Párt parlamenti csoportja Marosvásárhelyen és Kolozsvárt tartott legutóbbi értekezletén foglalkozott, majd **átnyujtotta a miniszterelnöknek a képviselőcsoport memorandumát, amely 14 pontban sorolja fel az erdélyi magyarság orvoslásra váró legfontosabb kérdéseit.**

Kállay Miklós miniszterelnök hangsúlyozta, hogy **az erdélyi kérdés a magyar életnek mindig virulens, de a maga különleges volta mellett egyben nehéz problémája is volt.** Bár a minden nap feladatai a mai háborús időben megnehezítik e mélyenszántó kérdésekben a kormány intézkedéseit, a memorandumot kormányának tagjaival együtt gondosan áttanulmányozza és minden lehetőt megtesz a benne foglaltak megoldása érdekében. Végül kérte a párt tagjait és rajtuk keresztül Erdély egész magyarságát: őrizzék meg soraikban továbbra is azt az egységet, amely a megszállás éveiben egybeforrasztotta őket, mert ez az egység egyik záloga az erdélyi magyarság jövőjének és boldogulásának.

UTALVÁNY NÉLKÜL

vásárlási könyvre kapható:

FÉRFI SZÁRAS VAGY FÉLCIPŐ BOX ÉS SERTÉS FELSŐRÉSSZEL.
NŐI SZÁRASCIPŐ BOX ÉS SERTÉS FELSŐRÉSSZEL
GYERMEK CIPŐ ERŐS BŐR FELSŐRÉSSZEL FEKETE ÉS BARNA SZÍBEN.
NŐI ŐSZI DIVATCIPŐ KÜLÖNLEGESSÉGEK NAGY VÁLASZTÉKBAN.
TORNA CIPŐ FEKETE ÉS FEHÉR SZÍNBEN.

KONTSEK CIPŐUZLETBEN.

Üzenetek a frontról

Dr Török József orvosőrnagy feleségének és hozzátartozóinak üzeni Debrecenbe, hogy egészséges, jól van Rövidesen otthon lesz. Szerető csókjait, üdvözleteit küldi.

Miklós István szakaszvezető az F 541 tábori postaszámról üzeni Nádudvarra Kovács Máriának, hogy kérésének a legnagyobb örömmel eleget tesz.

Leiter Ferenc honvéd a B. 134 tábori postáról üzeni szüleinek és menyasszonyának, hogy jól van, egészséges. Szerető csókjait küldi sok levelet vár.

Oláh Károly örvezető a H. 813 tábori postaszámról üzeni édesanyjának, testvéreinek és hozzátartozóinak Debrecenbe és Berettyóujfaluba, hogy semmi baja sincs, egészséges. Kéri minél gyakrabban írjanak.

Tardi Mátyás honvéd a H. 813. tábori postaszámról sok szeretö üdvözletet és csókot küld hozzátartozóinak Hajdúböszörménybe. Megnyugtatja az otthoniakat, hogy semmi baja sincs, egészséges, Sok levelet vár.

Búzás István örvezető az A. 469 tábori postaszámról üzeni feleségének, kisfiának, hozzátartozóinak, rokonainak és ismerőseinek Debrecenbe és Kolozsvárra, hogy teljesen egészséges, ne aggódjanak érte. Szerető csókjait, üdvözleteit küldi.

Kovácsligeti bajtárs sok szeretettel köszönti hozzátartozóit Kovácsligeten és Debrecenben — Egészséges, semmi baja nincs, sok levelet vár.

Molnár Jenő őrmester a P. 939. tábori postaszámról üzeni Debrecenben lakó hozzátartozóinak, hogy semmi baja sincs, jól érzi magát, Sokat gondol az otthoniakra, csókot, üdvözletet küld.

Bodnár Mihály örvezető H.-Böszörményben lakó hozzátartozóit megnyugtatja, hogy egészsége kifogástalan Kéri az otthoniakat minél gyakrabban keressék fel leveleikkel.

Harsányi bajtárs a P. 939. tábori postaszámról sok szerető csókot és üdvözletet küld Hajdúböszörménybe édesanyjának, testvéreinek, Pirinek és az összes ismerősöknek. Jól van, egészsége kifogástalan.

Kiss Gábor honvéd a P. 939. tábori postaszámról szeretettel köszönti Hajdúböszörményben főnökét: Szentfülöpi Jakabot, szüleit és hozzátartozóit. Értesíti őket semmi baja sincs, egészsége kifogástalan

Thuróczy Imre szakaszvezető, a P. 939. tábori postaszámról üzeni Boldogh Eszterkének Debrecenbe, hogy a szótárakat megkapta, nagyon szépen köszöni. Szerető üdvözletét küldi.

Molnár Mihály tizedes üzeni H. Böszörményben s Berettyóujfaluban lakó szüleinek, hozzátartozóinak és Germán Irénkének, hogy semmi baja sincs, egészséges. — Germán Irénkének születésnapjára a legjobbakat kívánja. Üdvözletet, csókot küld az otthoniaknak.

Lénárt Máté honvéd az F 598. tábori postaszámról üzeni Mikepércsen lakó szüleinek, testvéreinek és ismerőseinek, hogy jól van. Kéri őket ne aggódjanak miatta, egészséges. Csókol, üdvözöl mindenkit.

Cserkészhírek

Megjelent az 1. számú kerületi parancs, melyet *Rábold* Gábor kerületi parancsnok adott ki a csapatoknak. A parancs ismerteti a közeljövő feladatait és bőséges útmutatást nyujt az elkövetkezendő iskolai évre a cserkészmunka elvégzéséhez. *Közli az országos főcserkész elismerését a barátkai kerületi tábor megrendezésével* és lebonyolításával kapcsolatosan.

(A debreceni cserkészkerület büszke lehet erre a legmagasabb elismerésre, már annál is inkább, mert az országos főcserkész két napot töltött a barátkai táborban és személyesen győződött meg a tábor kiválóságáról.)

Az országos főcserkész elismerése — a kerület vezetőségén kívül — az alábbi csapatoknak szól: 139 Fazekas Mihály, 164. Bocskai, 171. Erdősi, 172. Erő, 184. Csaba, 196. Damjanich, 225. Petőfi, 231. Méliusz, 399. Károlyi Gáspár, 568. Köros, 574. Kiss Bálint, 610. Gróf Széchenyi István, 631. Gróf Tisza István, 635. Baltazár Dézső, 850. Kunok, 852. II. Rákóczi Ferenc, 856. Milleneum, 888, Vasvári, 951. Bocskai, 957. Wesselényi, 960. Bessenyei, 967. Révész Bálint, 969. Csáky

Az országos főcserkész f. évi szeptember hó 10-én kelt parancsával Szabolcs és Szatmár vármegyét, mint cserkész megyei szervet ismét a debreceni VI. kerülethez csatolta.

Parancsnoki tábor lesz október 9-én és 10-én Debrecenben.

Apák napját tart a kerület október 24-én.

Cserkészkiállítás lesz november 14-én.

November hó 21-én Otthonverseny keretében a csapatok meglátogatják egymás otthonait.

Őrsvezetői továbbképzőtábor lesz oktober 2—5-ig a Cserkészparkban.

Milliós tételek szerepelnek az új népruházati akcióban

Budapestről jelenti a Magyar Vidéki Sajtótudósító, hogy a kormány intézkedésére az idén a tavalyinál jóval szélesebb keretek közt bonyolítják le a népruházati akciót. Az olcsó, de jó minőségű áruból, most nemcsak a falu népe, hanem a hadiüzemek munkásai is részesednek majd. Ebben a nagyszabású akcióban kivétel nélkül az összes gyárak résztvesznek. Az Anyaghivatal előírta, hogy melyik gyár mit és mennyi árut tartozik leszállítani. A végleges megállapodás értelmében 300.000 férfiöltönyt készítenek, 200.000 női bekecset, 1.5 millió munkásruhát, 600.000 munkásnadrágot, 500.000 darab rövid alsónadrágot, 200.000 darab flanelből készült hosszú alsót, 1 millió méter vászonárut és 1 millió darab férfiinget. Az egész szállítmány értéke 150 millió pengőre rug. A munkásság kiskereskedői árban kapja meg a cikkeket, tehát 30—40 százalékkal olcsóbban, mintha a népruházati akción kívül jutna hozzá.

Megjavitották az egyetemi templom akusztikáját

Az Egyetemi Ref. Egyházkörzet tanácsülése

Az Egyetemi Református Egyházkörzet dr. *Bacsó* Jenő egyházkörzeti gondnok és *Szenes* László vezető lelkipásztor elnöklésével most tartotta őszi tanácsülését. *Rábold Gusztáv, Medgyessy Béla, dr. Csanády Gerő, Gábor Márton, Szaplonczay Lajos, dr. Szondy Györgyné és Pethő Józsefné* új tanácsosok eskütétele után *Szenes* László lelkész beszámolt arról, hogy *az elmult napokban igen nagymennyiségü hangzásjavitó lemezburkolatot helyeztek el a templom karzatainak falain. Ez most már minden valószinüség szerint megszünteti az akuszti-ka ellen elhangzott kifogásokat.* A férfiak és nők eddigi ülésrendjét is megváltoztatják és egyenletesebben osztják el a gyülekezetet.

Az új munkaterv szerint vasárnaponként három helyen tartanak istentiszteleteket. Hétköznaponként a klinikákon, a Horthy kórházban végeznek lelkigondozó munkát. Az egyházkörzetben nyolc virágzó bibliakör működik, melyek mindegyike igen látogatott. Nagy gondot fordítanak a rendszeres családlátogatásokra is.

A templom előtti parkban hirdetőszekrényt helyeznek el, amelyben az istentiszteletek és lelkigondozói alkalmak idejét és helyét közlik és tájékoztatást adnak a templom hétköznapi nagy idegenforgalma számara.

Örömmel vette a tanács tudomásul, hogy *Nyakas László kántor az istentiszteletek megkezdése előtt, a korábban érkezők számára a zeneirodalom egy-egy klasszikus remekét szólaltatja meg a templom nagy orgonaharmóniumán.* A tehetséges és képzett fiatal orgonista játékára sokan felfigyeltek.

Számos belső ügy letárgyalása után a tanács helyszini szemlével fejezte be ülését.

Százszemélyes konviktus épitését tervezik a Pallagon

Ünnepélyes keretek között megnyilt a Gazdasági Akadémia idei éve — Az első két év már főiskolai tanterv szerint megy

A Gazdasági Akadémia ünnepélyes keretek között nyitotta meg idei évet. Dr. Farkas Pál lelkipásztor istentiszteletet tartott, majd utána elimádkozták a Nemzeti Hiszekegyet.

Dr *Gulyás* Antal akadémiai igazgató nagyszabású beszédet mondott, melyben felolelte az *akadémia fejlődésének történetét.* 1867-ben vezették be a felsőfokú oktatást és ugyanolyan szinvonalú tanítás folyt itt is, mint az óvári akadémián. Azután történt, hogy Debrecen városa nagyobb földterületet ajánlott fel a felsőfokú gazdasági oktatás céljaira. *A legújabb rendelkezések szerint a Gazdasági Akadémia főiskolává fejlődik ki. Az idén már az I. és a II. évesek főiskolások, csak a III. évesek akadémiások. A főiskola jelleghez ugyanis az szükséges, hogy mind a négy év főiskolai jelleggel megnyiljék. A két első év tehát már Debrecenben is főiskolai tanterv szerint megy.*

Bejelentette dr *Gulyás* Antal igazgató azt a tervet is, hogy *még egy 100 személyes konviktust épitenek. Egyre nagyobb a pallagi akadémia látogatottsága és bizonyosan még nagyobb lesz a főiskolának, erre tehát fel kell készülni.* Debrecenben lett volna a legnagyobb szükség arra, hogy *mint a Tiszántúl legmagyarabb vidékén, itt főiskola legyen.* Sajnos, éppen Debrecen maradt le, pedig Debrecennek nagy szerepe van az egész országrész mezőgazdasági irányitásában.

Gulyás igazgató megemlekezett azokról a *kinevezésekről, melyek folytán a volt gazdasági akadémiai tanárok főiskolai tanárok lettek,* ugyancsak főiskolai intézeti tanári és tanársegédi kinevezések is történtek.

Az igazgató ezután őszinte beszéddel fordult az ifjúsághoz, vázolta azokat a rendkivül komoly feladatokat, melyek rájuk várnak és kérte őket, hogy sokkal fokozottabban, mint eddig bármikor történt, meruljenek el tudományos képzésükbe, mert a gyakorlati életben láthatják, hogy mindennél fontosabb a mezőgazdaság szerepe az országban. *Emberek táplálása és nyersanyagok előállitása függ a gazda okos, szorgalmas és szakszerü munkájától, ennek irányitása pedig az itt végzett ifjúság jövőbeni feladata.*

A nagy tetszéssel fogadot beszéd után *Arany* Sándor dr. főiskolai professzor tartott nagyon értékes szakelőadást a talaj rögszerkezetéről. A legfontosabb problémát érintette, a talajjavitást és ezt világitotta meg különböző szempontokból.

A hallgatóság, melynek soraiban a főiskolai tanári testület és az ifjúság teljes számban megjelent, hálás tapssal köszönte meg az előadást, majd az ünnepély a Himnusz eléneklésével végetért.

debreceni Csokonai színház
IGAZGATÓ: BELEZNAY-UNGER ISTVÁN

SZINHÁZI HETI MŰSOR:

Szombaton délután: **Mosolyország**a, filléres előadás.

Szombaton este: **Tábornokné**. Bérletszünet.

Vasárnap délután: **Tábornok**né.

Vasárnap este: **Tábornokné**, (bérletszünet).

Hétfőn este: **Mosolyország**a, (munkáselőadás).

A délutáni előadások fél 4. — az esti előadások háromnegyed 7 órakor kezdődnek.

Tábornokné

Általában előítélettel viseltetünk vidéken azokkal a darabokkal szemben, amelyek egy-egy fővárosi híresség útján kapják elsősorban a nyilvánosságot s ezúton egyben a jelentőséget is. Ez az előítélet, mint a mult sok példája igazolja, nem indokolatlan, mert az ilyen darabok sikerbiztosítéka az a színész vagy színésznő, akinek a kedvéért a darab napvilágot látott. Az ilyen színpadi művek azzal a tehertétellel indulnak, hogy a vidéki társulatok kénytelenek lemásolni a pesti előadás híresség eit, ami aztán nem mindig jelent a vidék számára hiánytalan és kifogástalan előadást. Igy volna ez jelenesetben Debrecenben is, ha nem lenne a B. Unger-társulatnak egy *Kovács Terusa*, aki ragyogó művészettel és ízes emberábrázoló készséggel tudja sikerre vinni a Tábornokné Fedák szerepét. Elismeréssel kell megállapítani, hogy ez az istenáldotta képességű művésznő olyan tüneményes formálással állította elénk Somogyszegi Boross Zsuzsánna alakját, ami nem jelent másodlagosságot még a budapesti bemutatással szemben sem. U. Kovács Terus játékát a lélek mélyéről fakadó őszinte érzések kivetítése emeli magasrendű tolmácsolássá s így minden megnyilatkozása természetesen ér szívtől szívhez. A közönség meleg ünneplással fogadta kedvencét első fellépte alkalmából. Ugyancsak ez alkalommal lépett újból közönség elé *Jurik Ica*, aki azóta, hogy utoljára láttuk még magasabbra érkezett szépen ívelő pályáján. Dicsérettel ismerjük el behízelgő beszédtónusát, kedves csengésű énekét, elegáns és nívós tánckészségét. A harmadik bemutatkozó tagja az új társulatnak *Károlyi István* volt. Benne kitűnő, komoly és mértéktartó művészt ismertünk meg. Külön elismeréssel kell méltatni *Moory Luczy* kitűnő játékát. Az ukrán színésznő alakját elevenítette nemes művészete beérett rutinjával. *Márky Géza* tüzérzászlósa elegáns. Dicséret érdemli jó énekét és közvetlen játékát. A humort *Turcsi Gitta*, *Szabó Samu* és *Csengeri Aladár* képviselte. A jó hármasban különösen Szabó Samu ötletes játéka aratott nagy sikert. *Dalmady Géza* kis szerepében remekül helytállt és szépen énekelt. *Késmárky Kálmán* párszavas szerepét is jelentőssé tette.

A darab rendezését *Deésy Jenő* látta el. B. Unger igazgató bőkezűsége újból éreztette hatását az izlénes kiállítás tekintetében. A rendezői invenció soksok ötlete kifogástalan előadást eredményez *Borza Ibolya*, *Martinyi Alfréd*, valamint a balettkar tudása kifogástalan, mindössze az összhatás érdekében várunk több fegyelmezettséget.

Hukvári Jenő karnagy szakavatottsága elsőrendű, de nagyobb erővel várjuk a kórus kézbentartását.

—ooOoo—

Ma este lesz a budapesti Filharmonikusok jótékonycélú hangversenye a Bikában

A M. Kir. Operaház zenekarából alakult Filharmóniai Társaság ma esti hangversenye iránt osztatlan érdeklődés nyilvánult meg. Köszönhető ez egyrészt a ritka alkalomnak, hogy az ország legelső zenekarát, melynek minden egyes tagja kiváló művész, *dr. Dohnányi Ernő* elnökkarnagy pálcája alatt hallhatjuk, másrészt a Zenekedvelők Köre lelkes munkájának, melyet a kettős nemes cél, a hadiárvák és a zenekultúra érdekében kifejtett.

Hogy a város közönsége mennyire megértette ennek a rendkivüli élményszámba menő hangverseny jelentőségét, bizonyítja, hogy *már csak alig néhány jegy kapható a Bertók-féle könyvkereskedésben*, még pedig a szombati zárórára való tekintettel csak déli 1 óráig. Esti pénztárnyitás 7 órakor lesz, a Bikában.

A hangverseny az új elsötétítési rendeletre való tekintettel pontosan 8 órakor kezdődik. Éppen ezért kérjük a közönséget, *helyét háromnegyed 8-ig okvetlenül foglalja el. A termet 8 óra előtt bezárják. A rendőrhatóság rendelete értelmében a termet este 10 órára ki kell üríteni.*

Eltűnő magyar árnyak nyomában...

Bányai Julia, az asszonyfőhadnagy

A mult század végefelé a Kairóban tartózkodó magyarok rendszeresen összegyültek a legnagyobb egyiptomi szálloda tulajdonosának lakásán. Minden tavasszal összeverődött az ottani magyar telep és ezt a társaságot mindig jócskán kiegészítette néhány Alexandriából, vagy Szuezből átrándult külföldi is, akik mind kíváncsiak voltak az aggságában is finom és szépvonású szállodatulajdonosné érdekes személyére.

Egy negyvennyolcas magyar honvédtiszt özvegye volt ez a hölgy: Bányai Júlia, akinek a szabadságharc alatti Magyarország honvédelmi minisztere hivatalosan a főhadnagyi rendfokozatot adományozta. Ő volt az, aki a fenesi húszezerforintos hadipénztárt megmentette, a gyulafehérvári áruló „Herkulest" leterítette s ő volt Kossuth és Kazinczy vakmerő futárja.

*

Egy pesti ügyvéd fiatal, meseszép felesége volt Bányai Júlia. Barnabőrű, finoman hajlott orrú, barnaszemű erdélyi magyar nő. Mint minden magyar „honhölgy" az ő korában, ő is lángoló lelkesedéssel figyelte a reformesemények szakadatlanul megújuló s az egész országot felvillanyozó láncolatát. Amikor Petőfi elszavalta a „Talpra magyar"-ját, ő is ott szorongott a Múzeumkert óriási gesztenyefái alatt s amikor a „honvédelmi bizottmány" átvette az uralmat: a szabadságharc kitört: ő maga is sietett felajánlani szolgálatait. Ekkor történt, hogy férje hirtelen támadt súlyos betegségben néhány nap alatt elpusztult. A huszonegynéhány éves özvegy erre teljes erejével a küzdőtérre vetette magát: gyermekei, rokonai nem voltak s így őt is magával ragadhatta az egész Európában végigfutó új, lelkes szabadságszél — s e viharban az asszony kikerült a harcvonalba is. Férfiruhát öltött — nem nagyon nézték akkor, ki honnan jön: fő, hogy a sereg egy harcos kézzel többet kapott — s besoroztatta magát a 27-ik gyalogos zászlóalj közlegényei közé.

A bátor, vakmerő magyar asszony bakatársaival személyesen résztvett és ott rohant elöl minden áldáz szuronyrohamban. Háromszor megsebesült. A piski hídfőnél, Bem seregében, egy osztrák gránátszilánk feltépte alsólábszárát. Másfél hónapig feküdt a nagyváradi kórházban: de utóbb teljesen felgyógyult. — Bányai „Gyula" ekkor már őrmesteri rendfokozatot kapott.

Báró Kemény Farkas, az erdélyi „vashonvéd" volt ekkori felettese. Amikor Zalatnát Ignéczy őrnagynak ki kellett ürítenie (máshová szólította el a hadparancs), „Bányai őrmester"-t hagyta ott mindössze tíz honvéddel a város fedezetére. És ezzel a tíz honvéddel sikeresen visszavert egy nagy, tizenkét szekérrel felvonuló oláh martalóc-csapatot Bányai Júlia vitézi magatartását ekkor még hivatalos jelentés is megdícsérte.

A honvédkasszát Fenesnél mentette meg. Mint tudjuk, itt már vad hátrálásban keresett a honvédség egy szilárd pontot, ahol befészkelheti magát és visszadobhatja az orosz segédhaderők támadását. A fenesi kis fahídnál torlódtak össze a legjobban a menekülő honvédcsapatok s itt forgott a legnagyobb veszedelemben a honvédpénztár is, mely egy kis tüzérlovas szekérre volt felrakva vasládában. A kozákok épp itt érték utol a magyarokat. Bányai Juliának, a hátvéd egyik alparancsnokának a bravurja volt, hogy egy félszázaddal addig tartotta a hidat, amíg a pénztár már biztos távolban vágtatott a fenesi országoton. Bányai Júlia ekkor maga is súlyosan megsebesült egy orosz lovasőrmester pikájától.

A nő-honvéd ekkor már rég hadnagy volt. Fontos küldetéseket teljesített Kazinczy tábornok — a költő testvére — és Bem apó állásai között, ezek futárjaként Erdélyben.

A legnagyobb tettét azonban Gyulafehérvár ostrománál hajtotta végre. Majdnem az életébe került. A várat az osztrákok rendületlenül tartották s a mieink lassan megbizonyosodtak afelől, hogy áruló van köztük. Bányai Júlia egy ölestermetü iparoslegényre gyanakodott, aki herkulesi termetével bizonyos babonás tiszteletnek örvendett a honvédtáborban. Bányai azonban nem ijedt meg tőle s eléje toppanva megragadta s meg akarta motozni. Az „iparos" erre törével belevágott támadója mellébe. Az összeszaladt honvédek azután megmotozták a góliátot s kisült, hogy valójában osztrák vezérkari őrnagy, aki minden nap értesítette a várban levőket a támadósereg hadmozdulatairól.

A seb, szerencsére, nem volt súlyos s Bányai — immár mint főhadnagy! — tovább küzdhetett a szabadság ügyéért. Meg kellett azonban érnie gyászos bukását is. Az 1850-es években Simlában, Törökországban Omar pasa egy magyar egyenruhás honvédfőhadnagyot vezetett a török brigadérossá lett Bem tábornok elé.

— Tábornok úr, egy honfitársa: Bányai főhadnagy úr!

S Bem apó könnyes szemekkel ismerte fel egykori vitéz nőhonvédjét a kopott barna atillában.

Bányai Júlia aztán ott maradt Törökországban. Először kisebb vendéglőt nyitott s utóbb férjhezment volt parancsnokához, egy emigráns magyar századosnoz. A „magyar vendéglő" aztán erősen fellendült. Később azonban eladták s elköltöztek Kairóba, ahol a fényes Grand Hotel bérletét vették át. A hotel volt a nemzetközi luxusvilág találkozóhelye. Itt éltek aztán Bányaiék, dúsgazdagon, nagy népszerűségben halálukig.

Kerekesházy József.

Mi lesz a gyermekekkel?

Milyen problémákat vet fel a meghosszabbított szünidő a szülők, pedagógusok és diákok számára?

A tanévnyitás elhalasztása az első órákban a diákság körében magától értetődően jelentkező öröm után tagadhatatlanul nagy és komoly problémát is hozott. **Szülőknek, pedagógusoknak és diákoknak egyaránt gondot okoz a kétszeresére növekedett szünidő egyrészt azért, hogy a diákokat hogyan foglalkoztassák hasznosan ez idő alatt, másrészt annak a komoly meggondolásnak alapján, hogy a tízhónapos iskolaidőhöz is túlzottan nagy tanulmányi anyagot hogyan végezhetik el a diákok a megrövidült tanév alatt?**

Édekes megállapítások hangzottak el arról, hogy háborús időkben, amikor anélkül is oly sok a külső, izgató esemény, nagyon nehéz a figyelmet lekötni, pedig a tanított anyag elmélyítésének a figyelem lekötése koncentrálása a kezdeti, döntő útja. Amit a diák szétszórt figyelemmel hallgat, ami nem mélyül el benne, az gyorsan el is párolog. A szünidő mindig elpárologtatja az évközben felszedett tananyag egyrészét. A kéthónapos szünidő után is alapos munkára van szükség, erős ismétlésre, hogy felhozza az elsüllyedt tudást, megerősítse azt. Milyen fokozottan nagy tehát a szellemi visszaesés négy hónap alatt.

A felmerült kérdésekkel hivatalos helyen is foglalkoznak, erre mutat az a rendelet, melynek értelmében a tanulók szeptember 14-től naponta másfélórás rádióoktatásban részesülnek.

Több debreceni tanárral beszéltünk a rádióoktatás várható eredménye felől. Vitathatatlan, hogy a jó hatása nem marad el ezeknek az oktatásoknak, de amennyire nem lehet ezt kétségbevonni, annyira túlzás lenne azt teljes értékü tanulási módnak tartani. Elsősorban azért, mert hiányzik ezekből az előadásokból az a közvetlenség, szuggesztivitás, amit csak a pedagógus, az oktató fizikai jelenléte tud nyujtani. Másodsorban a tanulók egyrésze inkább vizuális úton fogja fel a tananyagot, ennek sokkal nehezebb a tisztán hallott szöveg után felfogni a magyarázati anyagot. A rádióoktatás lényege abban van, hogy jó előfoglalkozást teremt, belehozza az ifjúságot lassan, fokozatosan a tanulás légkörébe. Kész talajt teremt a november 3-ikán megkezdődött iskolai foglalkozásnak.

Arra nézve, hogy a diákok hogyan töltsék el a váratlanul kétszeresére növekedett szünidő hátralévő részét, ugyancsak egyik november 3-ikán megkezdődő ajánlotta:

— Tanuljon a diák előre. Vannak olyan tárgyak, melyekkel a tanuló tanár nélkül egyedül is foglalkozhat. Elolvashatja szünidőben a kötelező olvasmányi anyagot. Átismételheti az eddig tanultakat. Nyelvi tárgyakban gyarapíthatja a szókincset, elkészítheti az év folyamán tárgyalásra kerülő olvasmányok szószedetét és megtanulhatja az új szavakat. — Ennyi tökéletesen elég is lenne. Az új osztály könyveit megvásárolva azokból rendszeres tanulást kezdeni nem is volna hasznos — Tanár módszeres tanítása nélkül sokszor nem is lenne helyes belemenni az új anyagba. Az ismétlés céljából a jóbarátok fogjanak össze. Három-négy diák egy egy jó elömenetelü társhoz csatlakozva üljön össze naponkint, pontos időben, lehetőleg délelőtt és ismételjen. Az osztályfőnökök hívják össze hetenként, kéthetenként egy megbeszélésre osztályukat, tartsák ébren a diák érdeklődését.

— A tanulástól eltekintve pedig egész tömege kínálkozik az ifjúság számára a hasznos időtöltésnek. A diákmunka ma olyan fejlett fokon áll nálunk, mint talán sehol Európában és így könnyen megtalálják a diákok foglalkozási körüket. Gyógynövénygyüjtő, ipari és gazdasági munkára alakulhatnak csoportok. Ma, mikor olyan becses a dolgos kéz, nem jelent problémát a hasznos foglalkoztatás kérdése.

Ezeket a módozatokat ajánlja a pedagógus a diákok számára a hátralevő vakációs hetek alatt. A probléma megoldásának másik módja azonban az illetékesek kezében van. Annyit hallottunk említeni, hogy nálunk túl van terhelve a diákság, gyengébb idegzetüek erősen megviselt idegekkel kerülnek ki a középiskolákból, ahol sok a felesleges tananyag, amin mégis át kell rágnia magát a diáknak, hogy fel kell vetnünk: nem lehetne-e ezt a csonka tanévet egy kísérleti évnek tekinteni? Megpróbálni megszabadítani tantervünket minden felesleges és nélkülözhető anyagtól, lefejteni minden ballasztot, csak azt tanítani, ami lényeges és szükséges. Könnyebbé, egyszerübbé, világosabbá, áttekinthetőbbé tenni a diákság évi anyagát, lerövidíteni a megrövidült iskolai évnek megfelelően. Kiszabadítani túlzott elméletiségéből és egy kissé összeszekötni a gyakorlattal, közelebb hozni egy fokkal az élethez. — Egyik debreceni vállalatnál dolgozott a vakáció hónapjai alatt egy kereskedelmista diáklány és kijelentette, hogy két hónap alatt többet tanult gyakorlat által iskolai anyagából, mint az iskolában tisztán elméleti alapon két év alatt. A tanultak is gyakorlat közben világosodtak meg teljesen előtte... Ha ezeket a szempontokat figyelembe veszik illetékesek és megkísérlik egy kisebb elméleti anyagot jelentő, inkább a gyakorlatra épitő tantervet kidolgozni, nem lehetetlen, hogy ez a csonka tanév kevesebb elpazarolt ideggel legalább olyan eredményes lesz, mint a teljes iskolai esztendők. Ebben az esetben pedig szükségtelen a szülőknek aggodalommal nézni az új tanév elé azzal a kérdéssel: mi lesz a gyerekekkel?

— **A hivatalos lap mai száma** közli a földmivelésügyi miniszter rendeletét a zsidók mezőgazdasági ingatlanainak felhasználásáról kibocsátott rendelet alapján eljáró tárgyaló bizottságok működési területének, székhelyének és elnökének kijelöléséről. Hajdú vármegye és Debrecen város területén működő bizottság székhelye Debrecen, elnöke dr Miklós Ferenc királyi törvényszéki bíró.

Csokonai Szinház

Szombat délután fél 4 órakor olcsó filléres helyárakkal:

Mosoly országa

Szombaton este bérletszünetben az óriási sikerű nagy operettujdonság:

Tábornokné

Azelőadás pontosan háromnegyed 7 órakor kezdődik.

Tánciskolák

Vattay tánciskolában szeptember 29-én diákkolon kezdődik Kossuth-utca 11. szám.

Vatay mozdulatművészeti iskolában akrobatika, step-, szakszerű mozdulatnevelés október 1-én kezdődik. Kossuth u. 11.

Havancsák tánciskolájában a tanítás mindkét helyen október elsején kezdődik. Beiratkozás asztáncokon.

Hungária filmszinház

Latabár Kálmán mulatságos vígjátéka:

Egy szoknya egy nadrág

Főszereplők:

Csikós R., Csortos Gy., Turay I., Mály G., Somogyi N.

Előadások: 5 és 7 órakor.

Meteor Mozgó műsora

Szombaton fél 4, fél 6, fél 8 órakor utoljára!

Izgalmas kalandos film!

DZSUNGEL TITKAI

Vasárnaptól: „ÉDESAPÁM"

Apolló filmszinház

MA BEMUTATÓ!

A legragyogóbb svéd vígjáték!

Párduckisasszony

Vidám történet óriási revü keretében.

Előadások: ¼4, ¼7 és ¼9 órakor.

Vígszinház mozgó

Ma 3, 5 és 7 órakor a legkedvesebb, a legvidámabb magyar film:

NAGYMAMA

Csiky Gergely vígjátéka! Fősz.: Szörényi, Pethes, Perényi, Cs. Aczél Ilona.

Felmetszette felesége hasát, mert nem tért hozzá vissza, azután öngyilkosságot kísérelt meg egy püspökladányi gazda

Az asszony a debreceni klinikán belehalt sérüléseibe, a férjet a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte

Püspökladányban az elmult héten Katona Sándor gazdálkodó felkereste lakásán különváltan élő feleségét. Kérte az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá. Katonáné, aki férjét nyers, erőszakos természete miatt hagyta el, elutasította a közeledését és kijelentette, hogy soha többé nem megy vissza férjéhez.

Az elkeseredett férfi erre előrántotta kését és beledöfte az asszony hasába, úgy hogy teljesen **felmetszette a szerencsétlen asszony hasfalát.**

— Ha nem jösz vissza, akkor meghalunk mindketten! — mondotta. Aztán saját magát döfte hasba. Eszméletlen állapotban találtak rá mindkettőjükre és az asszonyt, akit valósággal kizsigerelt szúrásával a férj, életveszélyes állapotban a sebészeti klinikára szállították, ahol két nap múlva, anélkül, hogy eszméletre tért volna, belehalt súlyos sérüléseibe. Katona Sándor sérülése könnyebbnek bizonyult, néhány nap mulva felépült és a csendőrök kihallgatása után a debreceni ügyészségre kisérték, ahol dr Nyerges Miklós vizsgálóbíró a tegnapi napon hallgatta ki.

Katona Sándor elmondotta, hogy **elkeseredésében követte el tettét. Annyira felindult, mikor felesége makacsul kijelentette, hogy nem tér vissza hozzá, hogy szinte öntudatlan állapotban szúrta le feleségét, majd megborzadva cselekményétől, saját magával is végezni akart.**

Dr **Nyerges** Miklós vizsgálóbíró a kihallgatás után előzetes letartóztatásba helyezte Katona Sándort.

Az akrobata-betörő Sulyok-fivérek megszökésének rejtélye a debreceni törvényszék előtt

A fogolyszöktetéssel gyanúsított ifj. Sipos Sándort héthónapi börtönre ítélte a bíróság

Ifj. Sipos Sándor 22 éves, jelenleg letartóztatásban levő debreceni lakos kétrendbeli fogolyszöktetés büntettével vádolva került a debreceni törvényszék Fövenyessy-tanácsa elé. A vád szerint ifj. Sipos Sándor 1942 decemberében **előmozdította a két debreceni akrobata betörő szökését azzal, hogy Sulyok Gyulának, aki büntetését töltötte bátyjával, Sulyok Lászlóval együtt, átadott egy fűrészt és lepedőket, zárkájuk tolózárát félrehúzta és a fogház sekrestyéjének kulcsát is átadta.** Sulyokék a fürész segítségével a sekrestye vasrácsát átfűrészelték és a lepedőkből kötelet csavarva lereszkedtek a fogház udvarára, majd a kerítésen átvetve magukat megszöktek. Egyik Sulyokot később Debrecenben elfogták, míg testvére előbb Budapestre, majd Szabadkára szökött, ahol szintén sorozatos bűncselekményeket követett el és ezekért a napokban tartandó folytatólagos főtárgyaláson fog felelni a szabadkai törvényszéken.

A fogolyszöktetés ügyében már tartottak augusztusban egy tárgyalást, melyen Sulyok László terhelően vallott Siposra. A vádirat szerint Sipos, amiért Sulyokék szökését elősegítette, egypár cipőt és tíz pengőt kapott volna. **A tegnap tartott tárgyaláson Sulyok Gyula, akit megbilincselve, rabruhában vezettek elő, azt vallotta, hogy Sipos nem segített nekik a szökésben és neki nem adott át sem fűrészt, sem lepedőket, mint fodrász szabadon járhatott a fogyokat borotválni, a sekrestye ajtajához nem kellett kulcs, mert az nyitva szokott állni.** A vasrácsot pedig a fogház pincéjében talált fűrésszel bontotta ki. Családi okból szökött meg, leányán — akinek szüksége volt rá abban az időben — akart segíteni.

Sipos Sándor ugyancsak tagadta bűnösségét. **A törvényszék a felmerült bizonyítékok alapján beigazolva látta, hogy a vádlott közreműködött a Sulyok fivérek szökésében és ezért héthónapi börtönre ítélte.**

A Mester-utcai egyházrész tanácsülése

Sokoldalú munka folyik az egyházrészben

A Mester-utcai egyházrész tanácsülést tartott az egyház tanácstermében. *Kolozsvary Kiss* László lelkész és dr. *Szeremley* Béla gondnok vezetése mellett. A lelkipásztor bibliaolvasása és imája után megállapította, hogy a tanácsosok szép számban jelentek meg.

Sulyok Kálmán segédlelkész, mint a gyűlés jegyzője felolvasta a lelkipásztor ama jelentését, melyben arról számolt be, hogy június 19 óta milyen munka folyt az egyházrész területén. A lelkészi szolgálatokat zavartalan pontossággal és hűségesen végezték. A hivatalos órák alatt és a napnak bármely időpontjában a gyülekezet tagjai rendelkezésére állottak és az új egyházi munkaév munkarendjét előkészítették. Más egyházrészekben is végeztek szolgálatot a szabadságon levő lelkészek helyett. Kiemelkedik a jelentésből a tanítótestület buzgósága, Jakucs László igazgató vezetése mellett. Megállapította a jelentés, hogy az egyházrész pénztárosa *Géder* József tanító mindenképen rászolgált arra, hogy a több évtizedre visszatekintő igen eredményes tanító vezető és egyházrészi munkájáért az egyházi főhatóságok megfelelő formában kifejezzék iránta elismerésüket. Az ifjúság lelki nevelését irányító munka és a szolgálatot végző lelkészek példaadása az egyházrészből *két ifjú lelket és elhatározását irányította a lelkipásztori szolgálat fennköltt* és nemes tiszte felé és biztos a tanács meggyőződése, hogyha *minden gyülekezet ilyen arányban tudna a debreceni Tisza István Tudományegyetem hittudományi karának hallgatót adni, a jenyegető, sőt már nyomasztóan érezhető lelkészhiány megszünne egyházkerületünkben.*

Az 1943—44. egyházi évre *terjedelmes munkatervet* fogadott el az egyházrész. A rendes istentiszteleteken kívül az egyházrészben leventék és gyermekek részére külön istentiszteleteket tartanak. Több bibliaóra tartása különböző helyeken az egyházi élet fokozását jelenti. Leánykörí és nőegyleti munka olyan széles mezőt jelent, ahol lelkes nők egész kis serege dolgozik, hogy a tanács meghatva szemléli a tettre kész szívek szolgálatát. Külön munka folyik az *ONCSA telepen és a téglavetői körzetben.* Jelentette a lelkipásztor, hogy *a biblia magyarországi kiadása érdekében a Kistemplomban szeptember 26-tól október 3-ig konferencia napok lesznek*, a nagyfontosságú és minden református keresztyént érdeklő eseményre és a siker érdekében az egész egyházrész figyelmét felhívja a tanács.

Bordás Imre egyházrészi kántor fizetésének rendezését kéri a tanács a presbitériumtól. Adott esetekből kifolyólag azt is kérik, hogy a díjleveles kántorok, ha akadályozva vannak esketési szolgálatoknál, ne küldjenek maguk helyett tanítóképzősöket, akik mellett ott kell lennie az egyházrészi kántornak hogy az orgonára ügyeljen. Végezze azt Bordás Imre.

Örömmel vette tudomásul az egyházrészi tanács, hogy a *téglavetői imaházat megjelölteti a presbiterium!* A beható tanácskozás eredménye már előre láthatóan is megtermi gazdagon a szolgálat gyümölcseit. A vezetőivel eggyéforrt gyülekezet életének ez új szakán bizonyosan megteszi mindazt, amire az egyéni gondozáson túl szüksége van az egyetemes egyháznak és nemzetünknek.

Budapesti asszony öngyilkossági kísérlete Debrecenben

Bereznay Pálné szül. Orbán Anna 23 éves fiatalasszony, budapesti lakos tegnap az esti vonattal megérkezett Debrecenbe. — Szobát vett ki egyik szállodában, ahol éjfél felé aludni tért. Reggel hiába kopogtak ajtaján, nem jelentkezett. Mikor felnyitották a szobaajtót, **eszméletlenül találták az ágyban.** Mellette az éjjeli szekrényen **egy pohár fenekén néhány cseppnyi még volt a méregből,** mellyel véget akart vetni életének . . .

Az életunt fiatalasszonyt kiszállították a belgyógyászati klinikára, ahol néhány órai kezelés után eszméletre tért. Elmondotta, hogy súlyos csalódás érte, hozzátartozóinak nem akart terhére lenni halálával, ezért találomra felült a Nyugati pályaudvaron egyik vonatra, **jegyét is a vonatban váltotta meg Debrecenig.** — Itt az állomásról egyenesen szállodába ment, bezárkózott szobájába és még Budapesten összevásárolt nagymennyiségü aszpirinnel, majd hypermangánnal megmérgezte magát.

Az életuntnak az volt a szerencséje, hogy a hatalmas mennyiségü aszpirinre hypermangánt vett be, mert az erős hányást idézett elő s így a méregnek csak kis része szívódott fel. állapota nem súlyos és mivel lemondott öngyilkossági szándékáról, felgyógyulása után hazautazhat Budaptstre.

Egy férti, akit „üldöznek a nők"

A vizsgálóbíró letartóztatta a nagyerdei „nők rémét", aki elvette pénzüket és megverte őket

A Nagyerdő környékén posztoló rendőrökhöz egyidőben sürün mentek panaszkodni az erdőben sétáló leányok, hogy egy Ilyés István nevü 20 éves napszámos beszélgetésbe kezd velük és elkéri pénzüket, ha pedig nem akarják odaadni, megveri őket.

A rendőrség a panaszok alapján megindította a vizsgálatot és őrizetbe vették Ilyés Istvánt, akit az ügyészségre átkísérése után a vizsgálóbíró tegnap hallgatott ki. Ilyés István, aki jóvágású, szép, szálas legény és nőismerősei körében nagy népszerüségnek örvend, kijelentette, hogy a feljelentésekben foglaltak nem felelnek meg a valóságnak, ő nem támadott meg nőket, nem verte meg őket és nem kért egyiktől sem pénzt. Ellenkezőleg, bosszúból tettek feljelentést ellene azok a leányok, akiket nem akart észrevenni és közeledésüket elutasította.

— Erőszakkal meg akartak velem ismerkedni, barátkozni — mondotta a nagyerdei „szép fiú" — és azért szóltak a rendőrnek, mert nem voltam hajlandó velük tartani — mondotta Ilyés, akit üldöznek a nők . . .

Dr **Nyerges Miklós** vizsgálóbíró a kihallgatások befejeztével, mivel olyan adatok merültek fel, hogy fennforog a gyanú, miszerint Ilyés néhány esetben mégis erőszakkal vette el a leányok pénzét és ha nem akarták odaadni, megverte őket, előzetes letartóztatásba helyezte a nők barátját.

— **Finn mintára faházakat épittet Budapest** a lakásinség enyhítésére. A Külső-Jászberényi-úton állitják fel az első mintaházat.

Hitelbe

Irta: IGNÁCZ RÓZSA

Egy üzletben, ahol több, mint tíz éve vásárolok és havonta fizetek nagyobb összeget, a kereskedő pirongó szabadkozással dörmögte a fülembe, hogy a jövőben árut csak készpénzért kaphatok. Hivatkozott a viszonyokra, a drágulo luxuscikkekre. Látszott rajta, hogy restelkedik. Igyekeztem megértő lenni, de nem titkolhattam el, hogy lesujtott vagyok, csak bólogattam de az arcom kifejezhetett valamit, mert egyszer csak felsóhajtott:

— Nem! Kivételesen mégis hitelezek, mert nagyon fájna, ha azt tetszenék hinni, hogy kihalt belőlem a bizalom.

Megköszöntem bizalmat mely így már gyenge ahhoz, hogy nekem önbizalmat adjon . . .

. Sok evvel ezelőtt, Pestre kerülve, akkor kezdtem bizni benne először, hogy itt gyökeret ereszthetek, mikor észrevettem, hogy van személyi hitelem. Apró jelekkel kezdődik az ilyesmi. A trafikosnő, — kihez be-besurrantam, hogy egy cigaretta elszívása alatt ingyen végig lapozzam a színházi lapokat, — egy második mirjammal is megkínált. Látta az arcomon hogy csak egy mirjám ára pénzem van s már előre mosolygott:

— Vigye csak el, majd megfizeti. Elpirultam az előlegezett bizalomtól s kimenet olyasmiket forgattam a fejemben, hogy ha majd sok pénzem lesz, havonta doboz számra, előre fizetem ki ebben a trafikban az árut. Már rég elköltöztünk arról a vidékről, de az első trafikosnőhöz évek mulva is visszajártam. A varrónőmet, — szerény kezdő volt tizenöt év előtt, — soha sem tudtam egy divatos nagy szalonnal felcserélni, mert valamikor hónapokig tudott várni a pénzére s meg kellett hálálnom bizalmát azzal, hogy kitartok mellette. A fogorvos is meg tudta érteni, hogy a fogam akkor lett beteg, mikor a megcsináltatására pénzem nem volt és nyomban segített. Hitte, hogy ha lesz, megfizetek.

Lett pénzem s meg vagyok róla győződve, hogy azért, mert hittek bennem. Közvetlen családomban senki sem értékelte annyira elért munkámat, hogy az további munkára lelkesitsen. A hitelezők összegben kifejezett bizalma azonban ambicionált. Előre éltem a bizalomból, hosszu éveken át dolgoztam nekik, helyesebben azért, hogy továbbra is higyjenek bennem. Első fixfizetésemet valóságos tízban osztottam szét, ötven fillérem maradt, de megérte, mert ahhoz a büszkeséghez, hogy megadtam a tartozást, semmi sem volt fogható.

Kezdő, névtelen, kis színésznő voltam s egy körúti cipőkereskedő negy par cipőt irt fel. Honnan gondolta, hogy becsületes vagyok? Miért kockáztatott? Lehettem volna egy kis szöktető is, hiszen ugy sem lett volna rajtam mit behajtani s nem volt senkim, aki fizessen értem.

Színészek, irók, csupa kezdő senki, egy Andrássy-úti kávéházba jártunk. Tiszta véletlen, hogy a társaságnak legalább feléből lett valami. Honnan lett a főpincérnek a sok kifizetetlen feketére? S mi anyagi haszna származott abból, hogy X. szerkesztő úr karriert csinált, de még ma is adósa?

Ennek a főpincér barátomnak ezelőtt négy évvel adtam meg körülbelül tízéves húsz pengőnyi tartozásomat. Arcának elragadtatott mosolyát soha elfelejteni nem fogom. Nem szabadkozott boldogan elfogadta, nem is csodálkozott a ritka művész-fókán, aki megfizet. Felcsillant a szeme, mint egy gyermeké, aki az örökké sóvárgott ajándékot, melyről már-már lemondott, megkapja váratlanul. Ekkor már étteremtulajdonos volt. Ma is az. Néha eljárok társaságommal az éttermébe s akkor hajlongva szalad elébem, személyesen cseréli a párnát, összelolja az asztalokat. Sugárzik. És én mosolyogva, boldogan integetek. Nincs egymással semmi beszélni valónk, az én ritka jelenlétem nem jelent neki hasznot, megfizettem, nincs mit várjon tőlem. S mégis, valósággal ünnepeljük egymást. Úgy érzem, hangtalanul, néma jelekkel azt ünnepeljük, hogy emberek tudtunk lenni egymáshoz: jóhiszemüek, bízók, türelmesek, becsületesek és hűségesek.

A gyógyszerüveg hiány miatt sok esetben nem tudják kiszolgáltatni a folyékony orvosságokat a gyógyszerészek

A Magyarországi Gyógyszerész Egyesület debrecenvidéki kerülete átiratban fordult dr. *Gaertner* István m. kir. tiszti főorvoshoz és rámutatott azokra a nehézségekre, mellyel a debreceni gyógyszerészek a nagy üveghiány miatt a folyékony állományú gyógyszerek kiszolgáltatásánál küzdenek. Az átirat többek között az alábbiakat tartalmazza:

A gyógyszeranyagokban mutatkozó hiányt, bölcs és előrelátó intézkedésekkel sikerült részben kiküszöbölni. Sajnos a gyógyszerüveghiány enyhítésére nem történt intézkedés, ami a közönség gyógyszerellátásában már komoly fennakadást okoz.

A debreceni üvegkereskedők már hónapok óta nem kapnak gyógyszerüveget, ha pedig kapnak, úgy azt más kevésbbé fontos kereskedések illetőleg iparágak részére is kiadják. A gyógyszerek elkészítéséhez különleges u. n. lugmentes üvegek kellenek. A közönségtől való visszavásárlással nem sikerült leküzdeni a hiányt, bár a gyógyszertárak bevezették a betétrendszert. A készletek annyira kifogytak, hogy sok esetben nem szolgáltathatjuk ki a folyékony állományú gyógyszert, megfelelő üveg hiányában, ami sajnálatos késedelmet okoz a gyógyszert váró beteg kezelésében.

Fenti helyzet arra kényszerít, hogy Főorvos Úrhoz forduljunk kérve szives intézkedését, amely alkalmas lenne a gyógyszertárak üvegellátásának rendjét biztositani.

Szerény véleményünk szerint az üvegkereskedések gyógyszerüveggel kizárólag a gyógyszertárakat kellene ellassák amúgy is szükös készletükből. A beérkező készletek kötelező bejelentése útján a nyilvántartás lehetősége is fennállana.

(Aláirás.)

Idegrohamában lúgkőoldattal megmérgezte magát csapóutcai lakásán egy asszony

Berkovits Bernátné 38 éves asszony, éjjeliőr felesége, Csapóutca 51. szám alatti lakásán nagymennyiségü lúgköoldattal megmérgezte magát. Eszméletlen állapotban találtak rá családtagjai, nyomban értesítették a mentőket, akik a belgyógyászati klinikára szállították. A gondos kezelés sem tudta azonban megmenteni az életunt nőt és tegnap hajnalban, anélkül, hogy eszméletre tért volna, meghalt.

A rendőrség kihallgatta az öngyilkosság ügyében hozzátartozóit, akik elmondották, hogy Berkovics Bernátné már három éve súlyos idegbeteg. Sokszor foglalkozott öngyilkosság gondolatával. Tettét minden valószínüség szerint idegrohamában követte el.

Az életunt asszony férje elmondotta, hogy a lúgkövet, melynek oldatával megmérgezte magát Berkovitsné, még öt esztendővel ezelőtt vette, amikor a lúgkővásárlás nem volt engedélyhez kötve. Most ezt a lúgkőmaradékot oldotta fel felesége és azzal vetett véget életének.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, szeptember 18-án reggel 8-tól, szeptember 25-én reggel 8 óráig Kigyó, Piac u. 31, telefon 30-95 Tisza, Péterfia u. 61, tel: 24-52. Csillag, Árpád-tér 1, tel.: 29-32. Isteni Gondviselés, Petőfi-tér és Teleki u. sarok, telefon: 32-81. Mátyás király, Nyilastelep, Vámospércsi út 16, tel.: 32-01.

MUNKÁSKÖLTŐ VERSE

Gondolataim

Egyik gyalul, a másik ir,
Szö, fon, ás, vés ki mennyit bir.
Szent mindenkinek munkája
Mellyel a hazát szolgálja.

A világon legnagyobb bün,
A hazát nem szolgálni hün.
S ki a hazáját csepüli,
Az ellenség sem becsüli.

OLÁH SÁNDOR.

— **Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomokban.** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Farkas Pál, délután 5 órakor dr Erdei Mihály. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Gáll Mihály, 11 órakor Uray Sándor, 5 órakor Kecskés József. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor Baja Mihály, délután 5 5órakor Dusicza Ferenc Károlyi Gáspár-téri templomban reggel 8 órakor leventeistentisztelet, Varga Balázs. 9 órakor Kiss Antal Jenő, délután 4 órakor Varga Balázs. Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Birinyi János. Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor Pataky László, délután 5 órakor Pataky László. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Bányay Zoltán. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Sipos Károly, délután 5 órakor dr Juhász László. Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor dr Dancsházy Sándor, délután 5 órakor Balogh József. Kerekes-telepi templomban délelőtt 10 órakor Szilágyi László, délután 3 órakor Szilágyi László. Egyetemi templomban délelőtt 11 órakor Szenes László. Auguszta-szanatóriumban ¼10 órakor Koncz Zoltán. Klinikákon Szenes László. Téglaskertben délelőtt 10 órakor Sárközy Lajos. Téglavetőben délelőtt 9 órakor Erdei Károly. Wolaffka-telepen délelőtt 10 órakor Bányay Zoltán. Olajütőben délután 3 órakor Beregszászi Károly. ONCsA-telepen délután 5 órakor Varga Balázs. Tanyai istentiszteletek: Hosszúpályi-úton délelőtt 10, Létai úton délután 3 órakor Molnár Gyula II. Hármashegyen délelőtt 10 és Lukaházán délután 3 órakor vitéz Szabó Endre. Pallagon délelőtt 9 órakor Pál Antal. Macson délelőtt 10, Kismacson délután 2 órakor Nagy Sándor. Fancsikán délelőtt 9, Nagyeserén 11, Szatán délután 3 órakor Udvarhelyi György. Perec-dülőben délelőtt 9 és Ondód I., Kádár-dülőben délelőtt 11 órakor Rápolty Árpád. Ebesen délelőtt 10 órakor Molnár Gyula I.

— **A római katolikus templomokban és kápolnákban rendes vasárnapi miserend.** A lelkészi beosztást ma eszközlik.

— **Az evangélikus templomban** vasárnap délelőtt 10 órakor és délután 5 órakor istentisztelet igehirdetéssel.

— **A ref. egyház köréből.** Kulcsár Dezső anyakönyvvezető lelkész a fogházi, Márki Kálmán egyházi pénztári ellenőr pedig a szegényházi lelkészi szolgálatok megbízatásáról október 1-i hatállyal lemondott.

— **Négyszázhat pengőt gyüjtött az asztalosszakosztály tagjaitól** Bálint Sándor elnök a hadiárvaalap javára. Az ülést megelőzőleg egyvutalványokat osztottak ki mégpedig 504 kg-ra szólót.

Elhagyták a vasútnál szolgálati helyüket, a debreceni törvényszék 15 napi fogházra ítélte őket

A debreceni törvényszék Fövenyessy-tanácsa tegnap tárgyalta H. Kun László 23 éves fűszerkereskedősegéd, Oláh Károly-utca 13. szám alatti lakos, Lévai László napszámos, Nyíl-utca 4. szám alatti lakos és Rausch Ferenc balmazújvárosi lakos ügyét, akiket az ügyészség rendeltetési helyük önkényes elhagyásával vádolt meg, mert 1942 szeptemberében mint a MÁV alkalmazásában levő és fékezőnek áthelyezett vasúti munkások, tehát honvédelmi szolgálatot teljesítő egyének, szolgálatukat egyoldalúan megszakították azzal, hogy beosztásukat önkényesen elhagyták és nem is tértek vissza.

A kihallgatás során H. Kun László azzal védekezett, hogy beteg lett és orvoshoz ment, úgyszintén Rausch Ferenc is, míg Lévai Zoltán azért távozott el a MÁV-tól, mert nem birta az éjszakázást. Erdössy Zoltán MÁV főtiszt tanúkénti kihallgatása és a perbeszédek elhangzása után a törvényszék mindhárom vádlottat 15—15 napi fogházra ítélte.

— **Dr Ullein-Reviczky Antal, az újonnan kinevezett stockholmi követ sajtófőnöki minőségében igen melegen búcsúzott a magyar sajtótól.** Szíves szavakkal mondott köszönetet azért a támogatásért, amit a magyar sajtótól munkájának elvégzéséhez kapott. Ez ugyan a mai súlyos időkben nem volt könnyü, annál örvendetesebb, hogy tökéletes visszhang fejlődött ki a magyar sajtó és a sajtófőnökség között. A nagy tetszéssel és tapssal fogadott beszédre a magyar sajtó nevében vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, az Országos Magyar Sajtókamara elnöke válaszolt. Rámutatott arra, hogy a magyar sajtó Ullein-Reviczky Antal követben közel ötesztendős sajtófőnöki működése alatt a sajtó igaz, megbecsülő, hüséges barátját és támogatóját ismerte meg. Ullein-Reviczky Antal követ egyébként hétfőn utazik állomáshelyére, Stockholmba.

— **A nyilastelepi egyházrész hírei.** A leánykör első összejövetelét 18-án, szombaton délután 6 órakor tartja. 19-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a nyilastelepi egyházrész közönsége részére dr Szemes Miklós ügyvéd ismerteti a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség által tervbevett szövetkezet ügyét. 19-én, vasárnap délután 6 órakor lesz a Lorántffy Zsuzsánna Nőegylet első összejövetele. Mindhárom összejövetel a gyülekezeti házban lesz. Mindhárom alkalomra szeretettel hívja és várja úgy a régi, mint az új tagokat és érdeklődőket az egyházrész vezetősége.

— **Országzászló a Kormányzó Úr erdélyi bevonulásának helyén.** A szatmármegyei Pete községben országzászlót állítottak azon a helyen, ahol Magyarország kormányzója a második bécsi döntés után először lépett a felszabadult keleti részek földjére. Az egész vármegyét egybefogó ünnepséggel, tízezrek részvételével történt az avatás, amelyen Kölcsey Ferenc főispán vezetésével megjelentek a vármegye vezető személyiségei, a honvédség díszalakulatai, az egyesületek és testületek küldöttségei.

— **Az ácsmesterek szakosztálya** folyó hó 20-án 7 órakor szegelosztás ügyében ülést tart. Pontos megjelenést kér az elnökség.

— **Kenyérjegyet talált** Szabó Irén 3-as honvéd-utca 22. szám alatti lakos az utcán. A jegy Kiss Erdei Ferenc gyárimunkás. Gyöngyvirág-utca 16. szám alatti lakos nevére szóló 3898 számú. Tulajdonosa kellő igazolás után a megtalálónál átveheti.

— **A háztartási alkalmazottak Márta Köre** megkezdte összejöveteli óráit a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség helyiségében, a püspöki palota Pulszkyy-utcai bejárata felől. A vezetőség felhívja a református vallású háztartási alkalmazottak figyelmét az órákon való megjelenésre. Minden vasárnap 4—7 óráig vannak együtt a leányok.

* **Felnőttek Iskolája!** Hiányos helyesirási, számtani, levelezési, művészeti, társalalmi ismeretpótlás. Kezdőknek német, francia nyelv. Egyéniségesiszoló. Tanácsadó. Miklós-u. 25.

— **A zeneiskolában** a beiratások naponta délelőtt 10—12-ig és szombat kivételével délután 4—5-ig tartatnak. Beiratkozásnál fizetendő 6 P beirási díj és egyhavi tandij. Október 15-ike után a beirási díj 12 P. Új, haladó növendék felvételi vizsgát tesz, melynek dija 10 P. Akik tandijkedvezményért folyamodnak, kérvényüket lehetőleg már beiratkozáskor hozzák magukkal, de legkésőbb október 15-ig adják be. Későbbi benyujtott kérvényeket nem vesz figyelembe az igazgatóság.

— **Kizuhant az ablakból és meghalt Laczó Gusztáv szerencsi kereskedősegéd,** aki a nagy melegben kiült az egyik szállodában levő szobája ablakába, ott elaludt és igy történt a szerencsétlenség. Koponyaalapitörést szenvedett és azonnal meghalt.

— **Felgyujtotta az iskola épületét egy hatéves elemista Carlshalton délangliai városban.** A gyujtogatást azért követte el, mert megunta az iskolába járást.

— **Hirdetmény** Értesitem a város érdekelt lakosságát, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter a gépjármüvek térítési diját újból megállapította és a gumiabroncs visszahagyása esetére a térítési dijból a levonás százalékának kérdését is újból rendezte. A rendeletben foglaltakról bővebb felvilágositást a katonai ügyosztálynál (Ferenc József-út 28/b. II. em. 5. sz.) lehet kapni. Polgármester.

— **Hangjáról ismerte fel a tolvajt egy meglopott világtalan.** Erős Józsefet, a szombathelyi vakok intézetének lakóját egyik vendéglőben meglopta a melléje telepedő idegen férfi. Füstölt szalonnát kínált eladásra a vak embernek és egyezkedés közben követte el a lopást. A rendőrség hamar elfogta a tettest Horváth Béla festősegéd személyében, aki tagadta tettét és csak akkor tört meg, amikor a „szembesítéskor" Erős József a hangjáról felismerte.

— **Életfogytiglani fegyházat** kapott Dávid Dezső gyujtogató rablógyilkos, bakonymegyeri földmüves. Dávidék jóbarátságban voltak szomszédjukkal, a 75 éves Szalai Gábornéval, aki évek alatt 1850 pengő kölcsönt adott nekik. Dávid vissza akarta lopni Szalainétól az adósleveleket, az öreg asszony azonban tettenérte. Dávid nekitámadt Szalainénak, leteperte a földre, fojtogatta, majd amikor eszméletét vesztette, baltával agyonverte. Az eset után Dávid nem tudott aludni, felkelt, átosont a szomszédba, a holttest alatt meggyujtotta a szalmazsákot. A tüz azonban magától hamar kialudt. Erre a szomszéd házát gyujtotta fel abban a reményben, hogy majd onnan átterjed a tüz. Ezt a tüzet is hamar észrevették és eloltották, igy kiderült Dávid büne is. A törvényszék és tábla életfogytiglani fegyházra szóló ítéletét most a Kúria is helybenhagyta.

110 ítélet légoltalmi kihágások miatt

A debreceni rendőrség, mint kihágási bíróság tömegesen indított eljárást légoltalmi kihágások miatt. Különösen sok háztulajdonost jelentettek fel azért, mert a házi légoltami felszerelését ismételt felszólításra sem szerezték be.

Dr Papp Menyhért rendőrtanácsos, kihágási bíró Ferenczy Mihály Timár-utca 11 sz. alatti lakost 100 pengő pénzbüntetésre, Weisz Hermann Batthyány-utca 15. Király Imre Kossuth-utca 36. szám alatti lakosokat ugyancsak 100—100 pengőre, Varga Lajos, Árpád-tér 9. szám alatti lakost, Csapos János, Csapó-utca 71. sz. alatti lakost, özv. Pataki Györgyné, Zöldfa-utca 2. szám alatti lakost, Erdélyi Istvánné, Timár-utca 37. sz. alatti lakost, Nussbaum Margit, Barna-utca 5 sz. a lakost, Csillag Miklósné József kir. herceg utca 15. sz. a. lakost 50—50 pengő pénzbüntetésre ítélte légoltalmi házifelszerelés hiánya miatt. Ezenkivül dr Papp Menyhért rendő bíró 102 esetben hozott 50 pengőn aluli pénzbüntetéses ítéletet ugyancsak légoltalmi kihágások miatt.

— **Az egyik kecskeméti vendéglőssel történt meg,** hogy csekket kapott a minap. Jótékony célra kértek tőle pár pengőt. Ugyanakkor csekk érkezett a sörgyártól is, ahova 7000 pengővel tartozott. A gyors munkában a két csekk összecserélődött s a vendéglős a jótékony célra 7000, a gyárnak pedig 10 pengőt küldött el.

— **Ismeretlen fuvarosok behatoltak** Balogh János újlétai gazdálkodó kövesdi tanyájára, mialatt a gazdálkodó Vámospércsen járt dinnyét eladni s négy zsák édes csillagfürtöt elvittek. Lopás és magánlaksértés elkövetésével gyanúsitott tettesek kézrekerítésére a csendőrség megindította a nyomozást.

— **Megállapították a bérsütési díjakat.** A m. kir. közellátásügyi miniszter 36.374—1943. IX. 2. e. sz. rendeletével nyert felhatalmazás alapján az I. fokú iparhatóság a kenyér bérsütési díját kg-ként 12 fillérben, a kalács bérsütési díját pedig kg-ként 20 fillérben állapította meg. A sütőiparosok kötelesek a jelen iparhatósági határozattal megállapított bérsütési díjakat a bérsütési munkát felvevő helyiségben a közönség által könnyen észrevehető helyen, szembetünően, megfelelő nagyságú betükkel és számokkal biró nyomtatott szöveggel kifüggeszteni. Ipartestület elnöke.

— **Húsz év előtt elkövetett gyilkosság ügyében nyomoz a szegedi rendőrség.** Két évtized előtt titokzatos módon eltünt Bitó Ferenc módos gazda. Most a rendőrség uj gyanú alapján indított nyomozást, mely szerint Bitó különváltan élő feleségének vadházastársa okozta volna a gazda halálát. A vizsgálat nagy erélyel folyik az uj gyanú alapján.

— **Fazekat húztak egy dühöngő fejére.** Ádor Imre laskói uradalmi cseléd ittasan beállított Papp János udvarára, ott a gazda torkának ugrott és fojtogatni kezdte. Erre Pappné férje védelmében felragadott egy fazekat és hátulról a dühöngő ember fejére húzta. A különös kényszerzubbony mentette meg a félholtra vált gazda életét.

— **Budapesten 130.000 gyermek van olyan korban, akik a vidéki üdültetési akcióban résztvehetnek.** Mivel a gyermekek vidékre telepitése önkéntes jelentkezés alapján történik, illetékes helyen azzal számolnak, hogy a 130.000 gyermekből mintegy 50.000 fog jelentkezni. A szülők figyelmét falragaszok hivják fel erre az akcióra, melyben a gyermekek társadalmi és egyéb különbségekre való tekintet nélkül vesznek részt.

Cukor nélküli lekvárhoz, befőtthöz
szilva érkezett
Rátóczynéhoz, Csapó—Rákóczi-u. sarok. Kilója 80 fillér.

Gyászrovat

Vida Szűcs Imre férfiszabó temetése szombaton délután 5 órakor lesz a köztemető díszravatalozó termeből. Lakás: Péterfia-u. 11 Dankó temetkezés.

Id. Ormós József tímármester 70-ik évében elhunyt. Temetése ma délután félöt órakor lesz a köztemető II. A) ravatalozó termeből. Lakás: Csonka-utca 18. Temetkezés Bartha vállalata végzi.

Temesváry János 77 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután 5 órakor lesz a köztemető 3-as ravatalozójából ref. szertartással. Lakása: Honvéd-u. 8. Pusztai temetkezési intézet.

Sirkőavatás. Néhai Vadász Miksáné sirkőemlékének felavatása holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a zsidó temetőben.

Hirdetmény

Értesitjük a fogyasztó közönséget, hogy a m. kir. közellátási minisztérium 45.660—1943. sz. rendelete alapján *1. hó 18-tól kezdve a müjeg ára gyári átvétel esetén táblánként 90 fillér, házhoz szállitva 104 fillér.*

Müjeggyárak.

Fűszerkereskedők figyelmébe

Több oldalról jelentik, hogy a fűszerkereskedők, egy része nem akar a burgonyakiosztásban résztvenni s vannak, akik már megkapott utalványaikat beváltani vonakodnak.

Szives figyelmükbe ajánlom, hogy megitélésem szerint vevőkörük kiszolgálása reájuk nézve nemcsak jogot, hanem kötelességet is jelent akkor is, ha a felsőbb hatóság által országosan megállapitott haszonkulcs véleményük szerint nem kielégitő, vagy a kiosztásra kerülő burgonya minősége esetleg nem elsőrendü Mindenki tudja, hogy a rendkivüli időjárási viszonyok miatt a burgonyatermés mennyiségileg is, minőségileg is mélyen alatta maradt a várakozásnak. Hatósági megállapitást nyert, hogy *az eddig leszállitott burgonyatételek, habár egyszer-egyszer nem elsőrendüek, de közfogyasztásra alkalmasak és megfelelőek.*

Megfontolás tárgyává kivánom tenni, hogy azokat a fűszerkereskedőket, akik a burgonyakiosztásban résztvenni vonakodnak, más fogyasztási cikkekben sem fogom részesiteni.

Polgármester.

— **Az osztálysorsjáték húzásán** 20.000 pengőt nyert: 75180. — 10.000 pengőt nyert: 19356 — 4000 pengőt nyert: 73684. — 2000 pengőt nyertek: 49831 35573. — 1000 pengőt nyertek: 46953 64584 68335 75717 20939. — 800 pengőt nyertek: 6373 77056 80138 91115. 600 pengőt nyertek: 9410 10585 43550 44629 60779. — 500 pengőt nyertek: 3658 56028 58740 62243 68465 90767 24872 28076 62058 74238 98897. — 300 pengőt nyertek: 12516 18289 27068 28193 44783 44919 53398 56532 67096 68125 80768 81846 82254 98883 2109 10140 12672 15051 30808 30942 34381 34565 35201 35756 36993 46006 48426 54487 62941 68665 96556 99284.

— **Ismét emberéletet követeli Budapesten a cián.** A Fővárosi Sörgyár Kőbányai-úti gyártelepén a tüzoltók pihenőhelyiségét féregtelenitették ciángázzal. A gáz a padlózaton keresztül lehúzódott a pincébe és másnap reggel Kocsó Sándor 32 éves gyárimunkás lement a pincébe és nem tért többé vissza. Társai, akik utána mentek, a pince mélyén holtan találták.

— **Elitélték a munkaszolgálatosok csalóját,** Adler Andor szolnoki magánzót jogerősen héthavi börtönre, mert munkaszolgálatosoktól többezer pengőt kicsalt azzal, hogy összeköttetései révén elintézi felmentésüket.

— **Hasbaszúrta ismeretlen tettes** ifj. Szabó József 42 éves debreceni gazdálkodót. Súlyos, nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel szállitották a sebészeti klinikára.

Kenyér váltójegyre Debrecenben zsemlye vásárolható

A múltban csak a budapesti közönség részesült abban a kedvezményben, hogy habár nagyon korlátozott mértékben, kenyér váltójegyre zsemlyét vásárolhatott. A közellátásügyi miniszteriumnak most érkezett rendelkezésével ez a kedvezmény a vidéki városokra is kiterjesztetett. A helyi hatóságok rendelkezésére zsemlye (illetve fehér sütemény) készítés céljaira bizonyos mennyiségű finomlisztet (nullásliszt) utalványoztak korlátozott mennyiségben.

A megbizott fehérsütéssel foglalkozó sütőmesterek **hetenként mintegy hetvenötezer darab vizes zsemlyét, vizes császárzsemlyét, vizes kiflit, vagy kétszersültet hozhatnak forgalomba. Több finomliszt erre a célra nem áll rendelkezésre.**

A fehérsütemények előállításával öt sütőmestert biztak meg, éspedig ifj. Schneider János, Nyil u. 77. sz., Kraszula József, Kassa út 9 sz., Marx János, Ferenc József út 42. Gazdák Sütödéje Böszörményi út 15 sz. és Fekete László, Mester u. 28 sz.

A sütőmesterek az általuk készített fehérsüteményt részint saját üzletükben, részint az általuk megbizott viszonteladók útján hozzák forgalomba.

E rendelkezés folytán e hó **19-től, vasárnaptól kezdve a kenyérváltójegy egy-egy szelvényére egy darab fehérsüteményt (zsemlyét, vagy kiflit, császárzsemlyét, vagy kétszersültet) lehet vásárolni.**

Az elsőosztályú vendéglők részére a szükségletüknek megfelelő mennyiségben a fehérsütemény biztosítva van.

Zsemlyét illetve fehérsüteményt a rendeletek szerint — minden másfajta liszt vagy őrlemény hozzákeverése nélkül, **kizárólag finom (nullás) lisztből szabad készíteni. Egy-egy darab fehérsütemény legalább 4, legfeljebb 4.5 gramm súlyú lehet.**

A zsemlye ára : a vizeszsemlye vizes császárzsemlye, vizes kifli ára a fogyasztóknak darabonként 10 fillér, viszonteladóknak 8.5 f.

A kétszersült ára kilónként 4 P 80 fillér.

A Debrecenben forgalomban levő zsemlye jegyszelvények továbbra is érvényesek és beválthatók.

Zsemlye-jegyet az alábbiak szerint lehet beszerezni.

Termelők és lisztkészlettulajdonosok a Hangya, Piac u. 40. sz. alatt levő üzletébe beszolgáltatott minden 70 deka kifogástalan minőségű finomliszt ellenében egy darab 17 (tizenhét) szelvényes zsemlye-jegyet kaphatnak. — A Hangya a beszolgáltatott **finomlisztért kilónként a lisztforgalmi adó levonásával 1 pengő és 18 fillért fizet, ugyanakkor a megfelelő mennyiségű zsemlyejegyet nyomban kiszolgáltatja. Hetven dekánál kisebb mennyiségű lisztet a Hangya üzlet nem fogadhat el.**

Kenyérváltójegyet az alábbiak szerint lehet beszerezni :

Termelők és lisztkészlettulajdonosok a Hangya, Piac u. 40 szám alatt levő üzletébe beszolgáltatott **1 kiló kenyérliszt ellenében két darab, egyenként 8 szelvényt tartalmazó kenyérváltójegyet kaphatnak, amelyre vendéglátó ipari üzemekben és az ennek elárusításával foglalkozó üzletekben szelvényenként egy darab, összesen tehát 16 darab zsemlyét, illetve fehérsüteményt, vagy vendéglátó ipari üzemekben szelvényenként 5—5 deka kenyeret vásárolhatnak.**

A Hangya a beszolgáltatott kenyérliszt minden kilójáért a lisztforgalmi adó levonásával **49 fillért fizet.**

Aki kenyérváltójegyre zsemlyét akar vásárolni s ezért kenyérváltójegyet kivánnak beszerezni, **kenyérjegyükkel a körzeti irodához kell menniök, ahol két napra érvényes, még le nem járt kenyérjegyszelvény ellenében egy darab 8 szelvényt tartalmazó kenyérváltójegyet kapnak, illetve a kenyérjegy-szelvényt kenyér váltójegyre cserélhetik át.**

Kiemeljük, hogy fehérsüteményt sem finomliszt szelvényre, sem kenyérjegyszelvényre nem lehet vásárolni, hanem csak kizárólag kenyérváltójegyre, vagy zsemlye-jegyre.

A sütőmesterek által megbizott viszonteladók a fehérsüteményre beváltott kenyérváltójegyekkel és zsemlye jegyszelvényekkel nem a közélelmezési ügyosztály elszámolási osztályánál, hanem **annak a sütőmesternek tartoznak elszámolni, akitől a fehérsüteményt kapták, úgyszintén a vendéglátó üzemek és intézmények is.**

Fehérsüteményt csak kenyérváltójegy szelvénnyel, vagy zsemlyeszelvénnyel lehet elszámolni

Polgármester.

Anyakönyvi hírek

Születések: Pénzes Sándor máv. fékező Darabos u. 14. fiú László. Nótin Gábor cipész m. H.-böszörmény, fiú János. Mulicz Márton posta műsz. ellenőr Károly F. J. út 21-g. leány Katalin. Kelemen Lajos bádogos m. Emerich u. 3. fiú Gábor. Petri János erdőmérnök Németmokra fiú Barabás. Csapó László máv. váltókezelő Macs 71—73. fiú László. Kozma Antal munkás Püspökladány, leány Etelka. Jánosi Lajos gazd. cseléd Tiszaszőllős, fiú Lajos. Dioszegi Sándor gazd. cseléd Almosd, fiú József. Kovács Gábor szabó m. Rákóczi u. 38. fiú Csaba. Mezei Zoltán szabó m H.-böszörmény, leány Irma. Szücs István timár m. Vigkedyü M. u. 32. fiú István. Gyulánszki Pál kereskedő Luther u 18. leány Zsuzsánna. Sóly László tanító Ermihályfalva, leány Klára. Tóth Andor tanító Nádudvar, fiú János. Hadházi Mikiós H.-hadház, lány Ilona. Bogdán Sándor őrmester Mikepércsi út 32. fiú Sándor. Moldován Lajos máv. kovács Üszó u. 25. leány Piroska. Kalinyák Mihály autófényező Hadházi telep, fiú Imre. Dihen Béla gyárimunkás Kishegyesi úti sz. l. leány Róza. Tóth István alk. munkás Vámospércs, leány Irma. Bátonyi Rezső Hadik utca 20. leány Katalin. Csobán József Kisbirtokos Elep 4-c. fiú Lajos. Katona Lajos kisbirtokos B.-újváros, fiú Lajos. Vitéz Gyenge Károly fogházőr Szávay Gyula u. 29.-a. fiú Károly. S. Nagy József villanygyári munkás Csillag u 70. sz. leány Juliánna. Berbik István gépkocsivezető Sport u. 4. leány Matild.

Eljegyzések: Besenyei József ny. máv. s. tiszt—Vad Zsuzsánna Turi András u. 12. Berényi Zsigmond szijgyártó s.—Bolisska Lilla Kandia u 4-b.

Házasságok: Dr. Wittmann Ádám gimnáziumi tanár—Jávor Edit Hunyadi u. 17—19. Hegedüs Tibor honv. szv. tisztv.—Szalisznyó Etelka Czegléd u. 16. Karasi Sándor iparművész—Villon Mária Szoboszlai út 13. sz. Fritsch György szabó s. Péterfia u. 4.—Vónya Magdolna Péterfia u. 38. Hajnal Imre fm. Ebes tanya 11.—Katona Erzsébet Kígyó u 31. Tóth János földbérlő—Ujvári Róza Bellegel5 535. Balogh István gyári munkás Csillag u 82.—Szabó Erzsébet Kölcsey u. 1. Ivánfai László posta m. gyak. Vár u 5.—Tasnádi Edit Gyöngyvirág u. 5.

Halálozások: Domokos Ferenc ref. 75 éves, Kishegyesi út 40. Özv. Albert Károlyné ref. 86 éves Maróthy György u. 10. sz. Bajdó István ref. 65 éves, Apaffy u 33. Rostyó Elvira Pesti u. 4. Uri Zsuzsánna 35 éves, Hajdúböszörmény. Gáti Mihály ref. 24 éves, Monostorpályi út 96. Kerezsi Tibor ref. 5 éves, Hadházy Zs telep 26. Erdélyi Ernő ref. 18 éves, Kemény u. 2. Sain Istvánné ref. 45 éves, Hortobágy. Kerekes István ref. 70 éves, Szeremley u. 3. Eckstein Gyula rk. 34 éves, Budapest. Steinfeld Nándor izr. 32 éves, Budapest. Vida Szücs Imre ref. 77 éves, Andrássy u. 12. V. Kovács Márton ref. 51 éves, Kunhegyes. Ádány Lászlóné ref. 27 éves, Hencida. Berkovics Bernátné izr. 38 éves, Csapó u. 51. Szücs Sándor ref. 12 hónapos, Pósa u. 50. Nagy Sándor ref. 69 éves, Bihari u. 4. Dénes Károly rk. 25 éves, Ujpest. Özv Kállai Ferencné ref. 85 éves, Kishegyesi út 40. Deák János gk 57 éves, Nagyléta. Csobán Gábor ref 65 éves, Álmosd. Rátonyi Tamás ref. 1 hónapos, Nyirmihályd. Vásárhelyi László ref. 14 hónapos, Ujfehértó. Becskereki Piroska ref. 4 éves, Balmazujváros. Orosz Borbála ref. 75 éves, Ferenc József út 7.

KÖZGAZDASÁG

Korpaigénylés az új gazdasági évben

I. Száz holdon aluli sertéstenyésztő és sertéstartó gazdaságok igénylése

A száz holdon aluli gazdaságok, valamint a földnélkül sertéstenyésztők korpát kizárólag sertéstenyésztés és sertéstartási célra igényelhetnek. — A tenyésztés folytonosságának biztosítása céljából a kiutalandó korpa felhasználása során **elsősorban a kocaállomány korpaszükségletéről kell gondoskodni.** Anyakocák részére legfeljebb havi 10 kg. összesen december 31-ig legfeljebb 40 kg; 35 kg-n felüli, de még hízóba nem fogott süldők részére négy hónapra darabonként legfeljebb összesen 10 kg korpa utalható ki.

Az első korpakiutalás a szeptember 1-től december 31-ig, a második kiutalás az 1944 január 1-től április hó 30-ig terjedő négy hónapra esik. — **Kiutalásra csak azok számithatnak, akik igénylésüket az előirt igénybejelentési lapon szeptember 30-ig a Gabona Irodában benyujtják.**

Korpakiutalás csak pontterhelés mellett történhetik. Aki tehát korpakiutalásban részesül, annak beszolgáltatási kötelessége a kiutalt korpa mennyiségének megfelelően mázsánként 50 ponttal **felemeltetik.** Gazdakönyvvel el nem látott, földnélküli állattartók részére csak kivételes méltánylást érdemlő esetben juttatható korpa. Az e címen kiutalható korpamennyiség legfeljebb 10 százaléka lehet a ponttal megterhelhető gazdaigénylők részére kiutalt korpának.

A száz holdon aluli sertéstenyésztő és sertéstartó gazdák és földnélküli állattartók részére a korpakiutalást a Közellátási Felügyelőség végzi, **az igénybejelentéseket** azonban **szeptember 30-ig a Gabonairodában kell benyujtani.** A benyujtáskor az igénylők a járatleveleket, ezenkivül a gazdák a gazdakönyvüket, nem gazdák pedig vámőrlési tanusitványukat felmutatni kötelesek. Az igénybejelentési lapokat a dohánytőzsdékben lehet beszerezni.

A Közellátási Felügyelőség által engedélyezett mennyiségekről **a „Korpautalvány"-t a Gabonairoda fogja kiadni,** aminek átvételére a helyi lapok útján annakidején fel fogom hívni az érdekelteket.

A száz holdon aluli sertéstenyésztő és sertéstartó gazdák és földnélküli állattartók korpaigénylésének csak a fentebb ismertetett egy útja van.. — A Közellátási Felügyelőség korpaigényléseket s korpakiutalás iránti kérelmeket nem vesznek át. Malmok, kereskedők s a Mezőgazdák Szövetkezete hatósági utalvány nélkül korpát nem adhatnak. Efféle kérdésekkel ezekhez fordulni tehát hiábavaló. — A száz holdon aluli gazdák és földnélküli állattartók másféle erőtakarmányt nem igényelhetnek.

II. Száz holdon felüli sertéstenyésztő és sertéstartó gazdaságok igénylése

A száz holdon felüli gazdaságok a tenyészkocák, valamint a 35 kilón felüli süldők után a fentebb közölt fejadag szerint a Közellátási Minisztérium illetékes főosztálya útján részesülhetnek korpa kiutalásban. Az igénylés az erre a célra rendszeresített „Abraktakarmányigénylő iven" történhetik, melyet a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete debreceni kirendeltsége kérelemre díjtalanul bocsát rendelkezésre. Az igénylő ivet pontosan kitöltve és a Gabonairoda igazolásával ellátva a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete debreceni kirendeltségénél kell benyujtani. A Közellátási Minisztérium illetékes főosztálya igényléseket közvetlenül nem fogad el. — A kiutaláséról a Szövetkezet értesiti az igénylőket. Korpa kiutalásban a száz holdnál nagyobb gazdaságok is **csak pontterhelés mellett** részesülhetnek. — Beszolgáltatási kötelességük tehát a kiutalt korpamennyiségnek megfelelőleg mázsánként 50 ponttal felemeltetik. — A pontterhelést a Szövetkezet értesítése alapján a Közellátási Felügyelőség végzi.

A 100 holdon felüli gazdaságok szintén 1943. szeptemer 1-től december 31-ig, illetve 1944 január 1-től április 30-ig 4—4 hónapra terjedő időre 2 izben kaphatnak korpát. A fejadag ez esetben is anyakocák részére darabonként havi 10 kg a 35 kg-on felüli, de még hizóba nem fogott süldők részére darabonként átlag havi 3 kg.

A hízóbaadott sertések, továbbá lovak, szarvasmarhák, növendék állatok, juhok és nyulak csak egészen kivételesen és csak a sertéstenyésztési igények teljes kielégítése után fennmaradó feleslegből részesíthetők korpakiutalásban.

Sertések részére korpán kívül más erőtakarmány nem utalható ki.

III. Tejtermelők erőtakarmány-igénylése

Tejtermelők részére extrahált olajpogácsadara, olajpogácsa, szárított répaszelet és egyéb ipari eredetű abraktakarmány, valamint — a sertéstenyésztők kielegítése után esetleg még rendelkezésre álló — korpa kerül kioztásra.

A tejtermelők részére kéthavonként igényelhető abraktakarmány és pedig elsőizben az 1943. július hó 15-től kezdődőleg közfogyasztásra tényleg leszállított tejiterek után tejliterenként 20 deka. A törzskönyvelt (tejellenőrzés alatt álló) tehenek részére ezenfelül még **kéthavonként** 100 kiló tenyésztési pótabrak is utalható, de csak akkor ha a termelő minden egyes törzskönyvelt tehén után egalább napi egy (1) liter tejet közfogyasztásra szállit.

A tejliterek után abraktakarmányt, valamint a tenyésztési pótabrakot a **Tejtermelők és Tejszövetkezetek Országos Szövetkezetétől,** Budapest, IX. Köztelek-utca 8. sz. az alábbiak szerint kell igényelni.

Minden ezirányú igénylés tehát a Tejtermelők és Tejszövetkezetek Országos Szövetségéhez fut be.

Az igénylések előterjesztésére az alábbiak irányadók:

1. **Debrecen város területen levo tehentartók részére** — tekintet nélkül a gazdaság nagyságára — a város polgármester által terjeszti fel az igényléseket, de csak akkor, ha a tejtermelő a város területén lakó közvetlen fogyasztónak, vagy kereskedőnek szállit tejet. Ez esetben tehát az igényléseket szeptember 30-ig a városi Gabonairodában (Dobozi átjáró, földszint) kell bejelenteni. A bejelentés alkalmával ezek az igénylők a fogyasztóktól, illetve a kereskedőktől kapott tejutalványszelvényekkel és azok alapján általunk összeállitott kimutatással, gazdakönyvükkel és járatleveleikkel tartoznak igazolni a közfogyasztásra szállított tejmennyiséget, teheneik számát és fajtáját. Aki törzskönyvelt tehene után még tenyésztési pótabrakot is akar igényelni, annak törzskönyvelt teheneire vonatkozóan a Vármegyei Állattenyésztő Egyesülettől (Hunyadi-utca 24. sz.) is kell igazolványt hozni.

2. **Ha a város területén levo tehentartó a tejet** nem közvetlen fogyasztónak, vagy kereskedőnek szállitja, hanem a város területén belül **tejgyujtonek, tejszövetkezetnek, szociális intézményeknek (zöldkeresztes akció, kórház, napközi otthon stb.) ipari vállalatnak vagy hadiüzemnek adja el,** akkor az igénybejelentést — a fenti igazoló okmányok felmutatása mellett — a tejgyujtőkhöz, intézményekhez, vállalatokhoz stb. kell benyujtani, vagyis ebben az esetben a Tejtermelők és Tejszövetkezetek Országos Szövetségéhez a tejgyujtő intézmény, vállalat (stb.) terjeszti fel az igényléseket.

3. Ha a város területen levő tehéntartó a tejet a város területén kivül értékesiti, akkor a termelő az igénylését közvetlenül terjeszti fel a Szövetséghez, az igényléséhez azonban csatolni tartozik a tejmennyiség igazolására az értékesítés helye szerint illetékes községi elöljáróság (tejgyujtő, intézmény, vagy hadiüzem) igazolását, a törzskönyvelt teheneire vonatkozólag pedig a Vármegyei Állattenyésztő Egyesület igazolását.

4. Akik Debrecen város területén **más községből szállitanak tejet,** szintén közvetlenül terjesztik fel igénylésüket a Szövetséghez. Ezek részére az igényléshez megkivánt igazolást a Gabonairoda adja ki abban az esetben, ha tejüket fogyasztónak, vagy kereskedőnek adják el. Az igénylőlappal tehát ez esetben a Gabonairodában kell jelentkezni az 1. pont alatt emlitett okmányokkal. — Ha a vidéki termelő tejgyujtőnek, intézménynek vagy hadi üzemnek szállitja a tejet, akkor az igényléshez megkivánt igazolást a fenti okmányok alapján nem a Gabonairoda, hanem a tejgyujtő intézmény, illetve hadiüzem adja ki. — A törzskönyvelt tehenek számát természetesen ez esetben is a Vármegyei Állattenyésztő Egyesület igazolja.

Erőtakarmány kiutalásban természetesen a tejtermelők is csak **pontterhelés mellett** részesülhenek. Beszolgáltatási kötelességük tehát a kiutalt erőtakarmány mennyiségének megfelelőleg az egyes erőakarmány fajtákra megállapitott pontegységekkel felemeltetik. A pontterhelést a Tejermelők és Tejszövetkezetek Országos Szövetségének értesitése alapján az illetékes nyilvántartó hatóság végzi.

Mi ujság a budapesti élelmiszer nagyvásártelepen?

A Magyar Vidéki Sajtótudósító fővárosi jelentése szerint szeptember 10-től 16-ig az élő- és vágottbaromfipiacon, valamint a tojáspiacon az árak változatlanok. A zöldség- és főzelékfélék piacán a sárgarépa és a petrezselyem ára 10, az almaparadicsomé 20, a közönséges paradicsomé 30, a leveleskarfiolé 50, a tisztitott karfiolé 150, a vajbab ára 70 fillérrel emelkedett ; viszont a fejessaláta és kelkáposzta ára 10, a parajé és zöldborsóé 20, a fejeskáposztáé 35, a töltenivaló zöldpaprikáé pedig 50 fillérrel emelkedett kg-kint. A gyümölcspiacon a magvaváló szilva ára 10 fillérrel emelkedett ; viszont a ringló ára 10, a görögdinnyé pedig 15 fillérrel csökkent kg-kint.

—ooOoo—

A vidéki pénzintézetek jövedelmezőségének javitását sürgették a TÉBE ülésén

A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének vidéki szakosztálya ülést tartott, amelyen **Csikós Andor** elnök részletesen feltárta a vidéki pénzintézetek sérelmeit.

Az értekezleten résztvevők a zsidó birtokokon bekebelezett pénzintézeti követelésekkel kapcsolatban rámutattak arra, hogy a követelések biztosítására szolgáló jelzálogok sorra töröltettek, a szabadkézből való elidegenítés intézménye a gyakorlatban nem váltotta be a hozzáfüzött reményeket és annak ellenére, hogy a törvény már több mint egy esztendeje hatályba lépett, még a szabályozása sem történt meg annak, hogy a hitelezők miként fogják követeléseket megkapni.

Az értekezleten sürgették a vidéki pénzintézetek rentabilitásának javitását és a zsidó birtokokon bekebelezett követelések kifizetését, majd elhatározták, hogy az elhangzottakat a pénzügyminiszter elé terjesztik.

Több mint 160 tüzifa- és szén nagykereskedő kijelölését vonták vissza, mert időközben sok panasz hangzott el a kereskedelem részéről, hogy a kijelöléseket túlméretezték s most, amikor a fa- és szénforgalom a háborús viszonyok között csökkent, több a nagykereskedő, mint amennyi a békeévekben dolgozott. A visszavont kijelölések fele fővárosi nagykereskedőket, másik fele pedig vidékieket érintett. Nincs kizárva, hogy a közeljövőben további visszavonásokra kerül majd sor.

A barnaszén kokszosításának problémájával igen régóta foglalkozik a magyar vegyipar, hiszen hazánkban igen nagymennyiségű barnaszén található, viszont koksz ból mindig jelentős behozatalra szorultunk. A kisérletek hosszas fáradozás után sikerrel befejeződtek s számolni lehet azzal, hogy rövidesen telepet létesitenek, amely kohókokszot állit majd elő barnaszénből. Az ország évi szükséglete kohókokszból 600.0 0 tonna. (MVS)

SPORT

Kerületi női atletikai bajnokság és az egyesületek közötti pontverseny a DVSC pályán

Az atléták vasárnap újra szerepelnek a DVSC pályáján délelőtt tíz órai kezdettel bonyolitják le az egyesületközi pontverseny negyedik, vagyis utolsó fordulóját, valamint a kerületi női atlétikai bajnokság küzdelmeit, amelyen a teljes hölgygárda elindul. Az egyesületekközötti pontversenyben jelenleg a DEAC áll az élen, utána következik a DVSC II, továbbá a szolnoki MÁV, Nyiregyházi VSC, Szatmárnémeti VSE és a Debreceni GASE. A vasárnapi utolsó forduló dönti el végérvényesen, hogy ebben a kerületben melyik egyesület szerzett legtöbb pontot s ennek megfelelően rangsorolják. A holnapi viadal érdekes küzdelmet igér, melyen jó eredményekre van kilátás. Indul ezen a pontversenyen a DEAC, DVSC, NyVSC, Szolnoki MÁV, DGASE és a Szatmárnémeti VSE. A kerületi női atlétikai bajnokság küzdelmeiben Gyarmathy Olga szereplése elé nézünk kiváncsian. Vajjon az idei év hanyatlását kiheverte-e már neves hölgyversenyzőnk s a holnapi verseny újra a régi Gyarmathy Olga fog szerepelni. Kivüle még indul Afonyi Éva, Oláh Katalin, továbbá Nyiregyházáról és a kerület többi helyeiről is lesz induló. A kerületi bajnokságon jó eredményeket várunk a fejlődőben levő hölgyatlétáinktól.

Levente kerékpáros verseny lesz vasárnap reggel a Böszörményi-úton

Vasárnap reggel kilenc órai kezdettel rendezi a városi leventeparancsnokság a Böszörményi úton az állami Méntelep előtt a kerületi levente kereékpáros versenyét. A leventék versenyén az indulók három koroszályban küzdenek s versengenek a sikerért. Az I. korosztály versenyzői 6 kilométeres távot futnak le. A II. korosztályban induló 12 km-t

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, szeptember 18-án reggel 8-tól, szeptember 25-én reggel 8 óráig Kigyó, Piac u. 31, telefon 30-95 Tisza, Péterfia u. 61, tel: 24-52. Csillag, Árpád-tér 1, tel.: 29-32. Isteni Gondviselés, Petőfi-tér és Teleki u. sarok, telefon: 32-81. Mátyás király, Nyilastelep, Vámospércsi út 16, tel.: 32-01.

MUNKÁSKÖLTŐ VERSE

Gondolataim

Egyik gyalul, a másik ír,
Szó, fon, ás, vés ki mennyit bír.
Szent mindenkinek munkája
Mellyel a hazát szolgálja.

A világon legnagyobb bűn,
A hazát nem szolgálni hűn.
S ki a hazáját csepüli,
Az ellenség sem becsüli.

OLÁH SÁNDOR.

— **Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomokban.** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Farkas Pál, délután 5 órakor dr Erdei Mihály. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Gáll Mihály, 11 órakor Uray Sándor, 5 órakor Kecskés József. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor Baja Mihály, délután 5 5órakor Dusicza Ferenc Károlyi Gáspár-téri templomban reggel 8 órakor leventeistentisztelet, Varga Balázs. 9 órakor Kiss Antal Jenő, délután 4 órakor Varga Balázs. Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Birinyi János. Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor Pataky László, délután 5 órakor Pataky László. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Bányay Zoltán. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Sipos Károly, délután 5 órakor dr Juhász László. Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor dr Danesházy Sándor, délután 5 órakor Balogh József. Kerekes-telepi templomban délelőtt 10 órakor Szilágyi László, délután 3 órakor Szilágyi László. Egyetemi templomban délelőtt 11 órakor Szenes László. Auguszta-szanatóriumban ¼10 órakor Koncz Zoltán. Klinikákon Szenes László. Téglaskertben délelőtt 10 órakor Sárközy Lajos. Téglavetőben délelőtt 9 órakor Erdei Károly. Wolaffkatelepen délelőtt 10 órakor Bányay Zoltán. Olajütőben délután 3 órakor Beregszászi Károly. ONCsA-telepen délután 5 órakor Varga Balázs. Tanyai istentiszteletek: Hosszúpályi-úton délelőtt 10, Létai úton délután 3 órakor Molnár Gyula II. Hármashegyen délelőtt 10 és Lukaházán délután 3 órakor vitéz Szabó Endre. Pallagon délelőtt 9 órakor Pál Antal. Macson délelőtt 10, Kismacson délután 2 órakor Nagy Sándor. Fancsikán délelőtt 9, Nagycserén 11, Szatán délután 3 órakor Udvarhelyi György. Perec-dülőben délelőtt 9 és Ondód I., Kádár-dülőben délelőtt 11 órakor Rápolty Árpád. Ebesen délelőtt 10 órakor Molnár Gyula I.

— **A római katolikus templomokban és kápolnákban rendes vasárnapi miserend.** A lelkészi beosztást ma eszközlik.

— **Az evangélikus templomban** vasárnap délelőtt 10 órakor és délután 5 órakor istentisztelet igehirdetéssel.

— **A ref. egyház köréből.** Kulcsár Dezső anyakönyvvezető lelkész a fogházi, Márki Kálmán egyházi pénztári ellenőr pedig a szegényházi lelkészi szolgálatok megbízatásáról október 1-i hatállyal lemondott.

— **Négyszázhat pengőt gyüjtött az asztalosszakosztály tagjaitól** Bálint Sándor elnök a hadiárvaalap javára. Az ülést megelőzőleg enyvutalványokat osztottak ki mégpedig 504 kg-ra szólót.

Elhagyták a vasútnál szolgálati helyüket, a debreceni törvényszék 15 napi fogházra ítélte őket

A debreceni törvényszék Fövenyessy-tanácsa tegnap tárgyalta H. Kun László 23 éves fűszerkereskedősegéd, Oláh Károly-utca 13. szám alatti lakos, Lévai László napszámos, Nyíl-utca 4. szám alatti lakos és Rausch Ferenc balmazújvárosi lakos ügyét, akiket az ügyészség rendeltetési helyük önkényes elhagyásával vádolt meg, mert 1942 szeptemberében mint a MÁV alkalmazásában levő és fékezőnek áthelyezett vasúti munkások, tehát honvédelmi szolgálatot teljesítő egyének, szolgálatukat egyoldalúan megszakították azzal, hogy beosztásukat önkényesen elhagyták és nem is tértek vissza.

A kihallgatás során H. Kun László azzal védekezett, hogy beteg lett és orvoshoz ment, úgyszintén Rausch Ferenc is, míg Lévai Zoltán azért távozott el a MÁV-tól, mert nem bírta az éjszakázást. Erdössy Zoltán MÁV főtiszt tanúkénti kihallgatása és a perbeszédek elhangzása után a törvényszék mindhárom vádlottat 15—15 napi fogházra ítélte.

— **Dr Ullein-Reviczky Antal, az újonnan kinevezett stockholmi követ sajtófőnöki minőségében igen melegen búcsúzott a magyar sajtótól.** Szíves szavakkal mondott köszönetet azért a támogatásért, amit a magyar sajtótól munkájának elvégzéséhez kapott. Ez ugyan a mai súlyos időkben nem volt könnyű, annál örvendetesebb, hogy tökéletes visszhang fejlődött ki a magyar sajtó és a sajtófőnökség között. A nagy tetszéssel és tapssal fogadott beszédre a magyar sajtó nevében vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, az Országos Magyar Sajtókamara elnöke válaszolt. Rámutatott arra, hogy a magyar sajtó Ullein-Reviczky Antal követben közel ötesztendős sajtófőnöki működése alatt a sajtó igaz, megbecsülő, hűséges barátját és támogatóját ismerte meg. Ullein-Reviczky Antal követ egyébként hétfőn utazik állomáshelyére, Stockholmba.

— **A nyilastelepi egyházrész hírei.** A leánykör első összejövetelét 18-án, szombaton délután 6 órakor tartja. 19-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a nyilastelepi egyházrész közönsége részére dr Szemes Miklós ügyvéd ismerteti a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség által tervbevett szövetkezet ügyét. 19-én, vasárnap délután 6 órakor lesz a Lorántffy Zsuzsánna Nőegylet első összejövetele. Mindhárom összejövetel a gyülekezeti házban lesz. Mindhárom alkalomra szeretettel hívja és várja úgy a régi, mint az új tagokat és érdeklődőket az egyházrész vezetősége.

— **Országzászló a Kormányzó Úr erdélyi bevonulásának helyén.** A szatmármegyei Pete községben országzászlót állítottak azon a helyen, ahol Magyarország kormányzója a második bécsi döntés után először lépett a felszabadult keleti részek földjére. Az egész vármegyét egybefogó ünnepséggel, tízezrek részvételével történt az avatás, amelyen Kölcsey Ferenc főispán vezetésével megjelentek a vármegye vezető személyiségei, a honvédség díszalakulatai, az egyesületek és testületek küldöttségei.

— **Az ácsmesterek szakosztálya** folyó hó 20-án 7 órakor szegelosztás ügyében ülést tart. Pontos megjelenést kér az elnökség.

— **Kenyérjegyet talált** Szabó Irén 3-as honvéd-utca 22. szám alatti lakos az utcán. A jegy Kiss Erdei Ferenc gyárimunkás. Gyöngyvirág-utca 16. szám alatti lakos nevére szóló 3898 számú. Tulajdonosa kellő igazolás után a megtalálónál átveheti.

— **A háztartási alkalmazottak Márta Köre** megkezdte összejöveteli óráit a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség helyiségében, a püspöki palota Pulszkyy-utcai bejárata felől. A vezetőség felhívja a református vallású háztartási alkalmazottak figyelmét az órákon való megjelenésre. Minden vasárnap 4—7 óráig vannak együtt a leányok.

* **Felnőttek Iskolája!** Hiányos helyesírási, számtani, levelezési, művészeti ,társalalmi ismeretpótlás. Kezdőknek német, francia nyelv. Egyéniségesiszoló. Tanácsadó. Miklós-u. 25.

— **A zeneiskolában** a beiratások naponta délelőtt 10—12-ig és szombat kivételével délután 4—5-ig tartatnak. Beiratkozásnál fizetendő 6 P beírási díj és egyhavi tandíj. Október 15-ike után a beírási díj 12 P. Új, haladó növendék felvételi vizsgát tesz, melynek díja 10 P. Akik tandíjkedvezményért folyamodnak, kérvényüket lehetőleg már beiratkozáskor hozzák magukkal, de legkésőbb október 15-ig adják be. Későbbi benyujtott kérvényeket nem vesz figyelembe az igazgatóság.

— **Kizuhant az ablakból és meghalt Laczó Gusztáv szerencsi kereskedősegéd,** aki a nagy melegben kiült az egyik szállodában levő szobája ablakába, ott elaludt és így történt a szerencsétlenség. Koponyaalapitörést szenvedett és azonnal meghalt.

— **Felgyujtotta az iskola épületét egy hatéves elemista Carlshalton délangliai városban.** A gyujtogatást azért követte el, mert megunta az iskolába járást.

— **Hirdetmény** Értesítem a város érdekelt lakosságát, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter a gépjárművek térítési díját újból megállapította és a gumiabroncs visszahagyása esetére a térítési díjból a levonás százalékának kérdését is újból rendezte. A rendeletben foglaltakról bővebb felvilágosítást a katonai ügyosztálynál (Ferenc József-út 28/b. II. em. 5. sz.) lehet kapni. Polgármester.

— **Hangjáról ismerte fel a tolvajt egy meglopott világtalan.** Erős Józsefet, a szombathelyi vakok intézetének lakóját egyik vendéglőben meglopta a melléje telepedő idegen férfi. Füstölt szalonnát kínált eladásra a vak embernek és egyezkedés közben követte el a lopást. A rendőrség hamar elfogta a tettest Horváth Béla festősegéd személyében, aki tagadta tettét és csak akkor tört meg, amikor a „szembesítéskor" Erős József a hangjáról felismerte.

— **Életfogytiglani fegyházat** kapott Dávid Dezső gyujtogató rablógyilkos, bakonymegyeri földmüves. Dávidék jóbarátságban voltak szomszédjukkal, a 75 éves Szalai Gábornéval, aki évek alatt 1850 pengő kölcsönt adott nekik. Dávid vissza akarta lopni Szalainétól az adósleveleket, az öreg aszszony azonban tettenérte. Dávid nekitámadt Szalainénak, leteperte a földre, fojtogatta, majd amikor eszméletét vesztette, baltával agyonverte. Az eset után Dávid nem tudott aludni, felkelt, átosont a szomszédba, a holttest alatt meggyujtotta a szalmazsákot. A tüz azonban magától hamar kialudt. Erre a szomszéd házát gyujtotta fel abban a reményben, hogy majd onnan átterjed a tűz. Ezt a tüzet is hamar észrevették és eloltották, így kiderült Dávid büne is. A törvényszék és tábla életfogytiglani fegyházra szóló ítéletét most a Kúria is helybenhagyta.

110 ítélet légoltalmi kihágások miatt

A debreceni rendőrség, mint kihágási bíróság tömegesen indított eljárást légoltalmi kihágások miatt. Különösen sok háztulajdonost jelentettek fel azért, mert a házi légoltalmi felszerelését ismételt felszólításra sem szerezték be.

Dr Papp Menyhért rendőrtanácsos, kihágási bíró Ferenczy Mihály Timár-utca 11 sz. alatti lakost 100 pengő pénzbüntetésre, Weisz Hermann Batthyány-utca 15. Király Imre Kossuth-utca 36. szám alatti lakosokat ugyancsak 100—100 pengőre, Varga Lajos, Árpád-tér 9. szám alatti lakost, Csapos János, Csapó-utca 71. sz. alatti lakost, özv. Pataki Györgyné, Zöldfa-utca 2. szám alatti lakost, Erdélyi Istvánné, Timár-utca 37. sz. alatti lakost, Nussbaum Margit, Barna-utca 5 sz. a. lakost, Csillag Miklósné József kir. herceg utca 15. sz. a. lakost 50—50 pengő pénzbüntetésre ítélte légoltalmi házifelszerelés hiánya miatt Ezenkivül dr Papp Menyhért rendő bíró 102 esetben hozott 50 pengőn aluli pénzbüntetéses ítéletet ugyancsak légoltalmi kihágások miatt.

— **Az egyik kecskemeti vendéglőssel történt meg,** hogy csekket kapott a minap. Jótékony célra kértek tőle pár pengőt. Ugyanakkor csekk érkezett a sörgyártól is, ahova 7000 pengővel tartozott. A gyors munkában a két csekk összecserélődött s a vendéglős a jótékony célra 7000, a gyárnak pedig 10 pengőt küldött el.

— **Ismeretlen tuvarosok behatoltak** Balogh János újlétai gazdálkodó kövesdi tanyájára, mialatt a gazdálkodó Vámospércsen járt dinnyét eladni s négy zsák édes csillagfürtöt elvittek. Lopás és magánlaksértés elkövetésével gyanúsított tettesek kézrekerítésére a csendőrség megindította a nyomozást.

— **Megállapították a bérsütési díjakat.** A m. kir. közellátásügyi miniszter 36.374—1943. IX. 2. c. sz. rendeletével nyert felhatalmazás alapján az I. fokú iparhatóság a kenyér bérsütési díját kg-ként 12 fillérben, a kalács bérsütési díját pedig kg-ként 20 fillérben állapította meg. A sütőiparosok kötelesek a jelen iparhatósági határozattal megállapított bérsütési díjakat a bérsütési munkát felvevő helyiségben a közönség által könnyen észrevehető helyen, szembetünően megfelelő nagyságú betükkel és számokkal biró nyomtatott szöveggel kifüggeszteni. Ipartestület elnöke.

— **Húsz év előtt elkövetett gyilkosság ügyében nyomoz a szegedi rendőrség.** Két évtized előtt titokzatos módon eltünt Bitó Ferenc módos gazda. Most a rendőrség új gyanú alapján indított nyomozást, mely szerint Bitó különváltan élő feleségének vadházastársa okozta volna a gazda halálát. A vizsgálat nagy erélyel folyik az új gyanú alapján.

— **Fazekat húztak egy dühöngő fejére.** Ádor Imre laskói uradalmi cseléd ittasan beállított Papp János udvarára, ott a gazda torkának ugrott és fojtogatni kezdte. Erre Pappné férje védelmében felragadott egy fazekat és hátulról a dühöngő ember fejére húzta. A különös kényszerzubbony mentette meg a félholtra vált gazda életét.

— **Budapesten 130.000 gyermek van olyan korban, akik a vidéki üdültetési akcióban résztvehetnek.** Mivel a gyermekek vidékre telepítése önkéntes jelentkezés alapján történik, illetékes helyen azzal számolnak, hogy a 130.000 gyermekből mintegy 50.000 fog jelentkezni. A szülők figyelmét falragaszok hívják fel erre az akcióra, melyben a gyermekek társadalmi és egyéb különbségekre való tekintet nélkül vesznek részt.

Cukor nélküli lekvárhoz, befőtthöz
szilva érkezett
Rátóczynéhoz, Csapó—Rákóczi-u. sarok. Kilója 80 fillér.

Gyászrovat

Vida Szűcs Imre férfiszabó temetése szombaton délután 5 órakor lesz a köztemető díszravatalozó termeből. Lakás: Péterfia-u. 11 Dankó temetkezés.

Id. Ormós József timármester 70-ik évében elhunyt. Temetése ma délután félöt órakor lesz a köztemető II. A) ravatalozó termeből. Lakás: Csonka-utca 18. Temetése Bartha vállalata végzi.

Temesváry János 77 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután 5 órakor lesz a köztemető 3-as ravatalozójából ref. szertartással. Lakása: Honvéd-u. 8. Pusztai temetkezési intézet.

Sirkőavatás. Néhai Vadász Miksáné sírkőemlékének felavatása holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a zsidó temetőben.

Hirdetmény

Értesítjük a fogyasztó közönséget, hogy a m. kir. közellátási minisztérium 45.660—1943. sz. rendelete alapján *f. hó 18-tól kezdve a műjeg ára gyári átvétel esetén táblánként 90 fillér, házhoz szállítva 104 fillér.*

Műjéggyárak.

Fűszerkereskedők figyelmébe

Több oldalról jelentik, hogy a fűszerkereskedők, egy része nem akar a burgonyakiosztásban résztvenni s vannak, akik már megkapott utalványaikat beváltani vonakodnak.

Szíves figyelmükbe ajánlom, hogy megítélésem szerint vevőkörük kiszolgálása reájuk nézve nemcsak jogot, hanem kötelességet is jelent akkor is, ha a felsőbb hatóság által országosan megállapított haszonkulcs véleményük szerint nem kielégítő, vagy a kiosztásra kerülő burgonya minősége esetleg nem elsőrendű Mindenki tudja, hogy a rendkivüli időjárási viszonyok miatt a burgonyatermés mennyiségileg is, minőségileg is mélyen alatta maradt a várakozásnak. Hatósági megállapitást nyert, hogy *az eddig leszállitott burgonyatételek, habár egyszer-egyszer nem elsőrendüek, de közfogyasztásra alkalmasak és megfelelőek.*

Megfontolás tárgyává kívánom tenni, hogy azokat a fűszerkereskedőket, akik a burgonyakiosztásban résztvenni vonakodnak, más fogyasztási cikkekben sem fogom részesíteni.

Polgármester.

— **Az osztálysorsjáték húzásán** 20.000 pengőt nyert: 75180. — 10.000 pengőt nyert: 19356 — 4000 pengőt nyert: 73684. — 2000 pengőt nyertek: 49831 35573. — 1000 pengőt nyertek: 46953 64584 68335 75717 20939. — 800 pengőt nyertek: 6373 77056 80138 91115. 600 pengőt nyertek: 9410 10585 43550 44629 60779. — 500 pengőt nyertek: 3658 56028 58740 62243 68465 90767 24872 28076 62058 74238 98897. — 300 pengőt nyertek: 12516 18289 27068 28193 44783 44919 53398 56532 67096 68125 80768 81846 82254 98883 2109 10140 12672 15051 30808 30942 34381 34565 35201 35756 36993 46006 48426 54487 62941 68665 96556 99284.

— **Ismét emberéletet követelt Budapesten a cián.** A Fővárosi Sörgyár Kőbányai-úti gyártelepén a tüzoltók pihenőhelyiségét féregtelenitették ciángázzal. A gáz a padlózaton keresztül lehúzódott a pincébe és másnap reggel Kocsó Sándor 32 éves gyárimunkás lement a pincébe és nem tért többé vissza. Társai, akik utána mentek, a pince mélyén holtan találták.

— **Elitélték a munkaszolgálatosok csalóját,** Adler Andor szolnoki magánzót jogerősen héthavi börtönre, mert munkaszolgálatosoktól többezer pengőt kicsalt azzal, hogy összeköttetései réven elintézi felmentésüket.

— **Hasbaszúrta ismeretlen tettes** ifj. Szabó József 42 éves debreceni gazdálkodót. Súlyos, nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel szállították a sebészeti klinikára.

futnak. A III. korosztályban résztvevők pedig 30 km-es távon versenyeznek, míg a gyorsleventék 50 km-es távon vetélkednek a győzelemért.

A versenyre Debrecen, Hajdúszoboszló, Hajdúböszörmény, Hajdúnánás, Hajdúhadház és az ebbe a kerületbe tartozó leventecsapatok adták le nevezésüket s a verseny érdekessége, hogy itt már csak azok indulhatnak, akik a mult vasárnap a járásonként megtartott versenyeken elsők lettek, s így e viadalon a járások győztesei mérik majd össze erejüket.

A városi leventeparancsnokság ezúton hívja fel a szülőket, munkaadókat, a leventéket és az érdeklődőket vasárnap reggeli versenyre, melyen tanubizonyságot tesznek leventéink képességeikről és tudásukról.

Az NB II. Szamosvidéki csoportjában vasárnap a következő bajnoki mérkőzéseket játsszák le a csapatok: Nagyváradi MÁV—Érmihályfalvai LE, Nagyvárad, veezti Kovan, Szatmárnémeti Törekvés—Debreceni Villanygyár, Szatmárnémeti, veezti Harmati, Nagyváradi Törekvés—Jó szerencsét Nagyvárad, Hazai, Püspökladányi MÁV—Szatmárnémeti SE, Püspökladány, vezeti Karsay, Nagybányai Petrozsényi SE—Nagykárolyi AC Nagybánya, vezeti Máriás, Szatmárnémeti VSE—Debreceni VSC II. Szatmárnémeti vezeti Mann.

DEAC—Mátészalkai LE amatőrbajnoki mérkőzés lesz vasárnap délután egy egyetemi sporttelepen. A kerületi amatőrbajnokság most vasárnap soronkövetkező fordulóján debreceni csapatok közül csak az egyetemisták együttese játszik itthon a hazai pályán, mert a többi debreceni amatőrök idegenben küzdenek a bajnoki pontokért. A DEAC csapata a Mátészalkai LE jóképességű együttesét látja vendégül s nem utaztak le Berettyóújfaluba s így a két pontot elvesztették Második és harmadik mérkőzésükön azonban biztos győzelmet arattak s így méltán fog érdeklődésre számítani a DEAC, hiszen erős küzdelmet kell majd vívnia a győzelemért a mátészalkai csapattal. A mérkőzés vasárnap délután négy órakor kezdődik a DEAC-pályán s a mérkőzés, mely izgalmas küzdelmet igér, olcsó belépődíjakkal lehet megtekinteni.

A DVSC vasárnap a DIMAVAG együttese ellen játszik visszavágó barátságos mérkőzést Debrecenben. A DVSC berkeiben az az ujság hogy Mester vasárnapi kisebbmérvü sérülése valószínüleg rendbe jön és játszhat. Sérülés miatt viszont nem igen szerepel Szilágyi. A csapat legutóbb a Villanygyár csapata ellen játszott edzőmérkőzést s azon a debreceni vasútasok fölényesen győztek. — Valószínüleg Csokai is játszik már vasárnap a csapatban s ebben az esetben Nagy I. Csokai, B. Nagy, Zilahy, Nagy II, Orosz, Komlóssy, Tisza, Sidlik, Mester, (Serfőző), Ille összeállításban áll fel a DVSC a DIMÁVAG ellen.

A D. Villanygyár erős edzésekkel készült a vasárnapi Szatmárnémeti mérkőzésre s minden remény meg van arra, hogy sikerrel szerepel a debreceni villamoscsapat idegenben is.

A szép sikereket elérő debreceni Tiszthelyettesek amatőr csapata vezet eddig az amatőrbajnokságban 6 ponttal és 12:0 gólaránnyal. A csapat vasárap H.-Böszörményben játszik az ottani ISE ellen bajnoki mérkőzést, s valószínüleg nagy gólaránnyal győznek a debreceniek s megtartják vezetőhelyüket a bajnoki tabellán továbbra is. A szép siker a csapat lelkes intézőjének Szücs Sándornak érdeme, aki — mint a múltban is — a Nyilastelepi Törekvésnél, úgy most a Tiszthelyettesek csapatánál is, szép eredményeket ér el.

A magyar válogatott finnországi játékával, a finnek is a magyarok is elégedettek. Megállapítják, — hogy a finn—magyar mérkőzés sportszerü barátságos hangulatú mérkőzés volt, melyen a magyar csapat biztosan szerezte meg a győzelmet.

Országos céllövő verseny Kassán. A Turul Szövetség II. Rákóczi Ferenc Bajtársi Egyesületének céllövő szakosztálya 1943 évi szeptember hó 25-én és 26-án országos céllövő versenyt rendez a következő számokban: egységesitett kisöbü puska egyéni és csapatverseny, külön férfiak és külön nők részére, céllövő pisztoly egyéni és csapatverseny, gyorslövés kispuskával, egyéni és csapatverseny hölgyek és férfiak részére és végül kispuskában kötelező családi verseny. A versenyen az Országos Magyar Lövész Szövetség szabályai az irányadók. Részletes versenykiirást és tájékoztatót az általános tudnivalókról kérésre szivesen küld az egyesület főlövészmestere (Fehér Kálmán, Kassa, dohánygyakor).

A szolnoki Szücs szárkapocstörést szenvedett az újabb orvosi vélemény szerint. Azonnal gipszbe tették lábát a szolnoki válogatott játékosnak és a kezelő orvos véleménye szerint legalább egy hónapig nem szabad Szücsnek labdába rugnia.

A vasárnapi kerületi egyesületek közötti atletikai pontversenyben a DVSC színeit a következő atléták képviselik: Balázs, Héthy, Vitárius, vitéz Szabó, vitéz Trencsényi, Papp, Szánthó, Darai, Morvai Bagdi, Koroknai, Mészáros Gedeon, Tanner, Gally, Bunna, Kállay, Warvasovszky, Vágvölgyi Tatár, Vámosi, Baranyai, Nagy Kárándi, Bicskei, Becskereki, Dancsi, Sipos, Sass, Haraszthy. Az atlétáknak a megjelenés pontosan kilenc órára kötelező.

A D. Villanygyár vezetősége felhivja az I. és II játékosait, hogy ma este a szokásos esti összejövetelen 7 órára jelenjenek meg kivétel nélkül a klub helyiségben. Felszerelés átvétele és szakosztályi ülés lesz.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGÁNNYOMOZO (54)

GÁLOCSY legrégibb magánnyomozó megfigyelései, nyomozásai diszkrétek, eredményesek. Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72.
54—1576 12. 3.

JÁNOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel, Virág u. 21, telefon: 23-78.
54—764 11. 9

KOSZTOLÁNCZY magánnyomozó megfigyel nyomoz, Lorántffy u. 19
958 9. 30.

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI VEGYES (2)

PÉKSÉGBE kenyérkihordásra fiatalembert felvesz Kraszula, Kassa út 9. 2—485

BOLTISZOLGÁT, vagy kifutófiút felveszek, — Szentesi Ferenc rövidárú nagykereskedő, Simonffy u. 2. 2—371

JÓMENETELŰ italmérésbe kimérőt százalékra, óvadékka október hó elsejére felveszek. — Cím a kiadóban.
2—445

HÁZMESTERI ÁLLÁS FÉRFI (29)

KIS SZOBÁT adok házimunkáért házaspárnak, középkorú nőnek, Péceli u. 7. 29—388

HÁZMESTERNEK keresek megbizható, s tiszta házaspárt. Jelentkezés délután, Domb u. 13. sz. 29—307

KERESKEDELMI FÉRFI (48)

FŰSZER-KERESKEDŐ segédet s 18 éven felüli kifutót felveszünk. Köztisztviselők, Kossuth u. 7.
48—266

IPAR FÉRFI (33)

CIPÉSZ segéd felvétetik Dregán, Arany János u. 1. sz. 33—390

ASZTALOS segédet magas fizetéssel felveszek, Kacsó Lajos, Hatvan u 46. sz. 33—480

PÉKSEGÉD és kifutó felvétetik, Csapókert Kinizsi u. 49. 49—35

JÓMAGAVISELETŰ erős fiút állandó munkára felveszek, Csapó u. 67 sz. 33—240

URI fodrászsegédet teljes ellátásra felveszek, Bojtor Lajos, Kaba.
33—308

KIFUTÓFIU (49)

KERÉKPÁROZNI tudó kifutó jégkihordásra felvétetik Erzsébet u. 55
49—366

BECSÜLETES jó fiú kifutónak és kiszolgálásshoz felvétetik, Hajdúlaktanya, kantin. 49—343

IRODAI NŐ (34)

KERESZTYÉN gépés gyorsírónőt keresek, irodai gyakorlattal. — Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével a kiadóba kérem. „Építőanyag szakma' jeligére.
34—311

IPARI NŐ (35)

ELSŐRENDŰ varrónőket bent és bedolgozókat felvesz állandó munkára, Délibáb ruhagyár, Piac u. 61. 35—484

VARRÓLÁNYOKAT azonnal felveszek, Kováry Miklós szücsmester, püspöki palota.
35—364

TANULÓLEANY (63)

ÜGYES tanulólányokat azonnal felvesz Bálintné, Csillag u. 18. 63—349

FODRÁSZ tanulóleányt fizetéssel felveszek, Ifj. Ember, Hatvan u. 61. sz. 63—347

KIFUTÓLEANY (47)

JÓ bizonyítvánnyal kifutó leány felvétetik, — Pintér, Piac u. 18.
47—320

Háztartási alkalmazott mindenes (30)

BENNLAKÓT, vagy bejárónőt azonnalra felveszek, Gyenes, Szent Anna u. 8. sz. 30—402

MEGBIZHATÓ mindenes főzőnő, elsejére jó bizonyítvánnyal felvétetik, Vass zsáküzlet Piac u. 6. 30—385

TAKARITÓNŐT, középkorút bentlakásra azonnal felveszek, Éden szálloda. 30—382

FELTÉTLENÜL tisztességes felszolgálónőt jó jövedelemmel és teljes ellátással, hortobágyi csárdába felveszek. Jelentkezés 23-án, csütörtökön délután három órakor Batthyány u. 6. alatti irodában keresztépület, vagy hortobágyi csárdában bármikor.
30—361

BEJÁRÓNŐ (8)

BEJÁRÓ főzőnőt felveszek, félnapra. Jelentkezni: Simonyi út 27. sz. vagy Piac u. 75. I. em.
8—335 vv.

BEJÁRÓLEÁNY felvétetik a reggeli órákra, Arany János u. 54. I. 6.
8—381

MINDENES bejárónőt félnapra, vagy bentlakót azonnalra felveszek, Arany János u. 6. Lázár
8—479

BEJÁRÓNŐT magas fizetéssel, koszttal azonnal felveszek, Csapó u. 1 Érdeklődni a házfelügyelőnél. 8—482

BEJÁRÓNŐT délelőttre azonnalra felveszek, Hazai, Piac u. 19. első emelet. 8—344

SZAKÁCSNŐ (59)

MEGBIZHATÓ **szakácsnőt és kézilányt** keres a máramarossziget ref. gimnázium diákotthona, október 1-ére. Tömegfőzésben jártasok előnyben. A jelentkezők bizonyítványait igény megjelöléssel küldjék. 59—246

ÜZLETI AJÁNLAT (57)

TÖRÖTT gramofonlemezért 2.50-et fizetek Villanykörte csere 30 f., Biró, Hunyadi u. 22.
67—33 11. 20

CIÁNOZ, vizsgál, zsiráktalenit felelősséggel Kiss, Méliusz-tér 7. Telefon: 14-30. (verestemplomnál).
67—606 11. 4.

CIÁNOZTASSON Csala cianozó vállalattal. Lakásvizsgálások felelősséggel, Rákóczi u. sz. telefon: 14-27 sz.
67—269 10. 13

SIRKÖVEK müköből és terméskőből, mészsalak gyümölcsösök részére és pirossalak, kerti utakra, kaphatók a debreceni mükögyárnál. Fürdő u. 2. sz. 67—279 vv.

SZÖRME bundákat javítok, alakítok festek, veszek, eladok, Kováry szücsmester, püspöki palota 1. 31. 67—593 11 31

HASZNÁLT órákat veszek, javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u 7. sz. kisállomásnál.
67—1792 1. 3.

ELADOK, VESZEK, használt kerékpárokat, s segédmotorokat, gramofonokat, porszívókat gramofonlemezeket, kölcsönzök porszívót, s gramofont, Soltész, Kálvin-tér 2.
67—144 10. 31.

BUNDÁJÁT most készittesse, alakittassa Katona Vilmos szücsmesternél, Simonffy 2. Telefon: 12-32.
67—157, 12, 12

HÁZIPAPUCSOT, tornapapucsot, kézitáskát, hozott anyagból is készit, javit, Textilfeldolgozó, Batthyány u. 1 sz.
67—395

KÉPVÁSÁRT megtekintette már? Kálvin-tér 3 alatt. Vásárlás előtt okvetlen nézze meg pár napig még nyitva!
67—486

LEGOLCSÓBBAN fest, tisztit, Weisz kelmefestő Arany János u. 29. sz. keresztépület. 1900 vv.

NŐI, férfi bőrkabát fordítását olcsón vállalom, Tegdes szabómester Püspöki palota. 67—1996

ÜZLETI KERESLET (66)

TOLLAT, legmagasabb napiáron vesz Hangya tollgyüjtő-telep, József kir. herceg u. 71.
68—1984

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

ARANYAT, ezüstöt, brilliánsat ékszert napiárban veszek, Szelecsényi, Sas u. 2.
19 495 11 27

ARANYAT ezüstneműt ékszereket, napi áron vesz Takács Sándorné, Piac u. 56.
19—1872 11. 17

RÉGI ékszereket, ezüstöt, brilliánsat, magas áron veszek Ékszer javítás, Pollák aranyműves, Hatvan u. 2.
19—527 11. 29.

OKTATÁS (56)

DR NAMÉNYINÉ gyorsiróiskolájában, gépiróiskolájában alandó tanfolyamkezdes Batthyány u. 1. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Debreceni tankerületi királyi tőigazgatói engedély száma: 6475/1941 —42..
785 9. 26.

RADIO (58)

RÁDIÓ, nagyteljesítményü, kitünő állapotban levő Orion eladó — Batthyány u. 10. I. em.
58—380

HANGSZER (28)

ZONGORA hangolási munkát, kitünő képzettséggel vállalok Vargyas Nap u. 17. vidéken is.
28—624 5. 3.

ZONGORA bécsi, remek hangú, gyermekágy fából, kitünő kályhák, szalon garnitura eladók. Hadik u. 20. (egyetemi sporttelepnél). vv.

TANGÓHARMONIKA 120-as eladó. Hadházi u. 3. sz. 28—369

BÚTOR (9)

FIGYELEM! SAJÁTKÉSZITMÉNYŰ konyhaberendezések festett hálók, kombinált szekrények raktáron — Arany János u. 1., udvarban. 9—645. 11. 29

HASZNÁLT bútorokat irodaberendezést wertheimkasszát, üzletberendezést magas áron veszek Verő, Csapó u. 10 sz. 9—1971 10. 10.

NINCSEN fényes kirakatunk, bútort olcsón adunk, Piac u. 71. szám udvarban Brilline.
9 1381 10 4

SZÉP ólcsó bútort akar vásárolni, fáradtságot ne sajnálja, Lőcsei bútorüzletben megtalálja Eötvös u. 66. szám.
9 886 9. 30.

LEGUJABB fazonu háló s konyhaberendezések állandóan raktáron, Ujfalussynál, Bethlen u. 56
9—1969

ELADÓ 2 jókarban levő régi divatú keményfából készült szekrény, 1 szelon, 1 kredenc, 1 frotir fehér takaró, egy nagy kerti lóca, 1 kislóca, 1 gumicső. Csokonai u. 23.
9—401

KIADÓ ÜZLET, MUHELY, RAKTÁR (41)

KIADÓ timármühely, Homok u. 25. Jóállapotban levő 1. gimnázista könyvek eladók és II. gimnázista könyvet szintén jó állapotban veszünk.
41—375

ÁTADÓ ÜZLET, VENDÉGLŐ (6)

ÁTADÓ jóforgalmú fűszerüzlet, korlátolt italméréssel együtt azonnal. Cím a kiadóban. 6—387

FŰSZERÜZLET belvárosban 12 éve fentálló nagy vevőkörrel, árúval és berendezéssel átadó. ha esetleg ipar nincs beszerzésig iparom átengedem. Cím a kiadóban.
6—402

KIADÓ LAKÁS EGYSZOBÁS (45)

KIADÓ takarításért különbejáratú szoba, Simonffy u. 5. sz. Érdeklődni reggel, emelet. — Münnich. 45—342

LAKÁST KERES (52)

KETTŐSZOBÁS összkomfortos lakást, lehet albérletj is, sürgősen keresek. Közvetítőt díjazok. Ajánlatot a kiadóba „Fiatal pár" jeligére kérek 52—569 vv.

JÓ házfelügyelői lakást keresek azonnalra, Bézi Sándor ügynök, délelőtt 9-ig, délután 3-tól, Tóth Árpád u. 64. 52—376

LAKÁSCSERE (53)

KETTŐSZOBÁS régi bérü, minden komforttal (viz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott lakásomat elcserélném ugyancsak kerti három, vagy 4 szobás, komfortos lakással. Cím a kiadóban. 53—1462 vv

KÖZPONTBAN levő modern, összkomfortos kétszobás lakásomat elcserélném hasonló nagyobbal, „Előre fizetek" jeligére. 53—320

ELCSERÉLNÉM egy szoba, előszoba, s konyha, spájzból álló régi bérü utcai lakásomat, kettő szoba, konyhára. Csere esetén magas jutalmat adok, Közvetítőt díjazok. Cim: telefon: 39-88. 53—335

EGY szoba, konyha, s spájzos lakásomat elcserélném hasonló szép lakással, a közelben, Simonffy u. 49 hamadik a.
53—392

UTCAI szoba, konyhás s fáskamarás lakásomat elcserélném, Böszörményi út, vagy környékén, hasonlóval. Cim a kiadóban. 56—379

ELCSERÉLNÉM egy szoba, konyha, előszobás házamat kisebbel, Puzdra u. 16. 53—348

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

ELŐSZOBÁS, különbejáratú bútorozott szoba, 2 egyetemi hallgatónak ellátással kiadó, Dózsa u. 22. 10—483

ELVESZETT (13)

ELVESZETT kékkockás rövid kabát. Megtalálót jutalmazom. Elekes né, József kir. herceg u. 35. sz. I. 13—372

VEGYES (68)

NYOLChónapos fiú gyermekemet ellátásra izr. családhoz kiadnám. — Esetleg örökbe adnám. Választ „Gyerek' jeligére a kiadóba. 68—391

A BIKUR CHOLIM nagyünnepi imaháza ezidén is meg lesz tartva. Jegyek a Spitzer nyomdában válthatók.
68—362

CSEREÜZLET (11)

SZAPPANNAK való zsírt szappanra becserélek Pál János szappanosmester. Kölcsey u. 8.
11—634 11. 19

KÁLYHA, TŰZHELY (46)

JÓ állapotban levő cserépkályha eladó. Vass László, Bethlen u. 42
46—384

FEGYVER (21)

VADÁSZFEGYVERT, kétcsövü, kakas nélküli ejektoros magyar, vagy külföldi gyártmányú 16, vagy 12 kaliberüt s esetleg vadászfelszerelést kifogástalan állapotban, s készpénzfizetés mellett megvételre sürgösen keresek. Cím a kiadóhivatalban. 21—478

HASZNÁLT RUHA CIPŐ (9)

VIHARKABÁTOT szörmebélést, szörmebundát, bőrkabátot vennék. Ajánlatokat „Leges legnagyobb férfiméret" jeligére a kiadóba
69—359

DAMASZTABROSZ ágyhuzat, ötös futball belsővel eladó, Rotherme re u. 21. 4 ajtó.
69—377

GYERMEKKOCSI (27)

GYERMEK sportkocsi eladó Hadházi u. 35. sz.
27—481

INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)

MAGYAR perzsaszőnyeg 200x300-as, gyermek sportkocsi eladó. — Virág u. 46. balra.
36—389

GYAPJUTAKARÓ erdélyi háziszőttes, tiszta új eladó. Zöldfa u. 17.
68—365

GAZDASÁGI ESZKÖZ (24)

VASHORDÓ 200 literes eladó. Woloffka u. 3.
24—262

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, kocsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron. Árusít, becserél, vásárol, vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26-19.
24—1811 12. 4.

HORDÓK, 500 literesek, jó állapotban eladók. — Szávay Gyula 2.
24—357

BOROSHORDÓK, újak, 300 literes nagyságok, 600 literesig kapható és rendelhető Heredovszky kádármester, Pesti u. 11. 24—102

INGATLANT KERES MEGVÉTELRE (38)

KERESEK 50 hold körüli tanyásbirtokot azonnalra, készpénzfizetéssel. Cím a kiadóban.
38—358

ELADÓ HÁZ (17)

ITT egy alkalmi vétel. Eladó villamos megállóhoz közel nagyon szép 4 szobás, fürdőszobás, adómentes úrivilla. Ingatlan kizárólagos megbizottja: Samu János, Deák Ferenc u. 7. 17—400

ELADÓ a törvényszék szomszédságában nyolc lakásos bérház. Megbizott Samu János, Deák Ferenc u. 7. 17—399

ELADÓ FÖLD (15)

KÉT kat. hold prima szántóföld eladó. Cím a kiadóban. 15—1911

ELADÓ ÁLLATOK (14)

TIZ darab 6 hónapos mangalica süldő eladó. Apponyi u. 4. 14—284

Szerkesztéséért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: (FJ. SZIGETHY GYULA
főszerkesztő-igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTÚLI KÖNYV- és LAPKIADÓ R. T.
Felelős nyomdaigazgató: SZIGETHY KÁROLY